

Kıbrıs'ın kuzeyindeki nüfus

Değerli Kıbrıslılar, Değerli Dostlar,

Kıbrıs sorununun çözüm süreci önündeki en önemli engellerden bir tanesi de hiç kuşkusuz, Kıbrıs'ın Kuzeyi'ne Türkiye'den taşınan nüfusun varlığıdır.

Kıbrıs'ın kuzeyinde tamamen kendi kontrolü altında bir idare kurarak Türkiye'nin bölgedeki çıkarları için kullanmak için Kıbrıslı nüfusun ve yurttaş yapısının azınlığa düşürülmesi, iradesinin hiç bir surette egemen olmaması gerekirdi. Dolayısı ile Türkiye'den Kıbrıs'ın Kuzeyine nüfus operasyonu planlı ve bilinçli olarak yapılmıştır.

Bu duruma yıllar önce karşı çıkan, durumu AİHM'e götüren, seçimleri boykot edenler oldu. Bütün bunlar gerek Kıbrıslıların gerekse dünya kamuoyunun ve uluslararası kuruluşların dikkatini çekmek, uyarmak ve önlemler almak için yapılmıştır.

İşgal edilen herhangi bir ülkeye, o ülkeyi işgal eden işgalci ülke tarafından nüfus aktarılması yapılamayacağı hususu, Uluslararası hukuk ve Cenevre Konvansiyonlarına tamamen aykırı olarak ortada iken, bu uygulama ile Kıbrıs Türk toplumu varlığının her şeyi ile yok edilmesinin amaçlandığı açıktır. Kıbrıs Türk toplumunun varlığı ile birlikte on bin yıllık bir kültür de yok edilmektedir.

Kıbrıs'ın kuzeyinde her gün için büyük sorunlar yaratan ve devamlı toplumun gündeminde olan bu aşırı nüfus ve yarattığı sorunlar geçtiğimiz aylarda bir açikoturumda tartışıldı.

BİLBAN, Kıbrıslılar için yaşamsal olan bu açık oturum sonuçlarını, yayınlayarak Kıbrıs'ın kuzeyinde yaşanmakta olan gerçekleri bilgilerinize sunmaktadır.

Kıbrıs Türk toplumunda bu gidişe karşı direnen, mücadele eden kesimler, destek ve dayanışma beklemektedir.

Kurtulmak yok tek başına, ya hep beraber, ya hiç birimiz.

Yeni Kıbrıs Partisi Lefkoşa İlçe Örgütü, 6 Mayıs Salı akşamı Lefkoşa'da Arabahmet Kültür Merkezinde Kıbrıs'ın kuzeyindeki nüfus yapısını düzenlediği panelde tartıştırmıştı. Paneli Kıbrıs Yayıncılar ve Kitapçılar Birliği Başkan Yardımcısı ve o dönemdeki Kıbrıs Barış Platformu Dönem Sözcüsü Halil Paşa yönetmişti. Panele konuşmacı olarak, YKP Dış İlişkiler Sekreteri Alpay Durduran, Öğretim Görevlisi, Araştırmacı - Yazar Mehmet Hasgüler, Oslo, Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü (PRIO) araştırmacısı Mete Hatay ve Sosyolog- Araştırmacı Muharrem Faiz katılmıştı.

Aşağıdaki metin konuşmacıların paneldeki sunumlarının daha sonra kendilerince redaksiyon edilmesi sonrası son şeklini almıştır. Panelin tamamı CD ortamında da mevcuttur.

Paneldeki konuşmalardan oluşan metnin tamamı şöyle:

Gülay Kaşer: YKP, hiçbir partinin seslendiremediği ülke gerçeklerini ve tespitlerini açık net bir şekilde seslendirmektedir. Beğenilmememe takdir görmeme ve benimsenmeme korkusuna kapılmadan, Kıbrıs insanına duyduğu sorumluluk çerçevesinde daima doğruları söylemekte ve çalışmalarını sürdürmektedir. Bu nedenle YKP Kıbrıs sorununun çözümünde anahtar rolü oynayan ve direk etkileyen kuzeydeki nüfus yapısını tartıştırmayı hedeflemiş bulunmaktadır.

İşte bu akşam Kıbrıs'ın Kuzeydeki nüfus yapısı panelimize katkı koyacak konuşmacılara katkıları için siz izleyicilere katıldığınız için ve koyacağınız katkı için ve Lefkoşa Türk Belediyesine salonu kullanmamıza izin verdiği için teşekkür etmek istiyoruz. Bu akşamki tartışmanın giderek büyümesini ve toplum yararına dönüşmesi temennisi ile konuşmacı arkadaşlarını yerlerine davet etmek istiyorum. Sn. Alpay Durduran YKP Dış İlişkiler Sekreteri, Sn Mete Hatay Oslo, Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü, Sn Dr. Mehmet Hasgüler Öğretim Görevlisi, Sn Muharrem Faiz Sosyolog ve Sn Halil Paşa Kıbrıs Barış Platformunun dönem sözcüsü.

Halil Paşa: Değerli konuklar hoş geldiniz. Bu gece Kıbrıs'ın kuzeyindeki nüfus yapısını tartışacağız. Konuşmacılara verilecek olan, 15'er dakika. Konuşması süresi içerisinde size dağıtılacak olan kâğıtlara konuşmacılarımıza sormak istediğiniz sorularınızı hazırlarsanız vakitten tasarruf etmiş oluruz. Bir girişle başlamak istiyorum.

Bugün Kıbrıs Barış Platformu AKEL'i ziyaret etti ve bir buçuk saatlik de orada konuşma yaptık. En büyük tartışma konusu da Kıbrıs'ın kuzeyindeki nüfus Yapısı oldu. Orada bir ara Genel sekreter Andros Kyprianou şu soruyu sordu: "yani nüfus nedir biz çözemiyoruz? Yani toplan nüfus nedir? Toplum nüfus yerleşikler midir sadece?" dedi. Birbirimize baktık ve en sonunda verdiğimiz cevap şuydu; de-facto olarak en son yapılan sayımda 260 bin dolaylarında idi ama Talat bunun beş yüz bin olduğunu söylüyor dedik. Buna ilaveten size verebileceğimiz iki bilgi daha var dedik. Bir tanesi 223,275 adet kayıtlı araç vardır Kuzey Kıbrıs'ta, bir de bunu ekleyebiliriz telefon adresi 385 bin. Tabii bunu yorumsuz olarak sunduk oradaki yetkililere. Ama bu gece bunun cevabını konuşmacı arkadaşlarımızdan dinleyeceğimizi umuyorum. Söz Sayın Alpay Durduran'da

Alpay Durduran: Değerli arkadaşlar, ülkenin en zor sorusu aslında bu. Bir kaç kişi bir gün salonda tartışmış, işte dünya mı merkezdir güneş mi falan diye konuşurlar. Gençlerden birisi demiş ki; yahu bu kadar patırdı gürültü yapacağımıza vakit kaybedeceğimize, bunların tersini söyleyenlerde vardır gideceğiz onlarla konuşalım.

Yani ben sokakta geziyorum etrafa bakıyorum yolu görmüyor muyum? Her gün ben 4-5 kişi ile selamlaşarak geçiyorsam bu yoldan. Şimdi bir tane bulamıyorum gezdiğim caddelerde... Şimdi de görüyorum, demek ki bu soru zor değil. Ancak bir ülke nüfus sorusuna cevap veremiyorsa, başka bir şey aramaya gerek yok oradaki idare senin düşmanındır, bu kadar açık. Biz bunları hep bu konuları gündemde tuttuk tartıştık. Bize kimse yanlışın demedi. Bazıları abartıyorsun dedi. Ama ne zamanki bu günlere yaklaştık bu konularda bizimle beraber hareket edenler hükümet oldular, biz ırkçı olduk, önce bunu temizlemek lazım. Onun için izninize önce şunu belirtmek istiyorum. Biz dünyada serbest dolaşımdayız. Onun için Kıbrıs'ta serbest dolaşımdayız yani olmamız mümkün değildir. Ama dünyada serbest dolaşım nasıl bütün dünya yararınaysa, dünya barışı için şartsa, sermayenin serbest dolaşmaya faydası görülmüşken ve gittikçe dolaşma özgürlüklerinin arttığı dönemde emeğin de serbest dolaşması yani insanların da serbest dolaşması olmazsa... Sömürüden kurtulamayacağımız gerçeği karşımızda. Soruna bu açıdan bakmak zorundayız. Ancak şu da bir gerçektir ki; nerede bir yabancı baskısı oluyorsa orada emekçiler buna karşı çıkmak mecburiyetindedirler. Neden? çünkü yöneticilerin işine gelmektedir... Bugün ucuz iş gücü olan kesimi kendi ülkelerindeki iş gücünü ezmek için kullanıyorlar. Buna çare bulmak için tedbirler alınmalı.

Bu yüzden nüfus sorunu bizim için önemli bir sorundur çünkü Kıbrıs sorununun önündeki en büyük engeldir. Bugün karşılaştığımız sorunlar ortadadır... İşte bir komite kurulamamıştır. Buna rağmen Rum tarafı eksik kurul (yerleşikler konusunda) kurulmasına rağmen komitelerin çalışmasına razı olmuştur. Bu konu en büyük ve en sıcak bir konu olarak ortada duracak. Bakın her yerde bize bu soru sorulmaktadır. Bunun cevabını da artık vermek gerekmektedir. Bizim derdimiz kimsenin yüzüyle, rengiyle, diliyle değildir. Yalnızca bu siyasal sorununa cevap vermek, bu sorunun çözümünü sağlamak ve Kıbrıslı Türklerin karakterini ulusal, etnik veya ne dersiniz deyin bu duruşunu korumak.

Hal böyle iken bir nüfus sayımı yapıldı. Bu nüfus sayımına bakarak bir şeyler söyleyeceğiz. Ben bunun doğru olmadığına inandığım için bunun anlamsız bir şey olduğunu anlatmamak için veyahut da gerçeği değil siyasi amacı sağlamak amacıyla yapıldığına inandığım için o açıdan bu konuya baktım. Birinci gördüğüm; bazı insanlar geldiler Kıbrıs'a yerleştiler yurttaşlık alarak... Bazıları almadılar ve bir sayımda karşılığı da budur. Ben bakıyorum ki, bunların anaları babaları yurtdışından geldi, bunları Kıbrıslıdır, bunların karmadır diyorum. Ben ne arıyorum şimdi. Ben bu rakamlarda arıyorum ki bu insanlar geldiler düşük ücret talep ediyorlar mı? İnsanca yaşıyorlar mı? Konut veriyor mu kendisine getirdiğinde birisi buraya? Bunların kültürlerinin gelişmesi için insanca Kıbrıslı gibi yaşam şartlarına kavuşturulabiliyorlar mı?

Hiçbirinin böyle bir niyeti yok. Çünkü bize söylemiyorlar. Bunlar geldiler, bu kadar geldiler, bu kaçınıcı uçaktır, bu kaçınıcı emidir. Hiç böyle bir şey yok. Eee, bu nasıl sayımdır yahu.

Bu kadar tartışmanın yaşandığı bir yerde siz nüfus sayımı yapacaksınız, bu doğru rakamları çıkarmayacaksınız.

Bu açıdan ben baktım ve başladım incelemeye. Bakıyorum ki 1979'dan önce gelen... 13,296 kişi gelmiş buraya. Peki, bu 13,296 kişi gelmişse 1979'dan önce, kaç öldü 2006'a kadar? Bunun ölüm oranına göre kaç olduğu bulunabilir. Bu gibi nüfus araştırmaları yapıldığında ve 2006'ya kadar kaçının öldüğü ile 2006'ya kadar ne kadar çoğaldıklarına göre 30,755 kişi olduğu ortaya çıkar.

1981 de 90 bin kişi getirdik, çoğu geri gitti, 30,000 civarında kişi kaldı Kıbrıs'ta. Bu meclis komisyonunda komisyona verilen iskân bakan tarafından hazırlanan bir şeydir. Demek ki bu oranlar yani nüfusların azalması, doğum oranları verdiğim bu bilgiyi doğruluyor. Otuz senedir burada söylüyorum ben ama hep yalanlandım, şimdi kendilerinin verdiği istatistikler beni doğruluyor. Buna göre hesabı yaptığımızda 321,368 kişidir aslında. Kıbrıs'a geldi dördüncü beşinci kuşaktır, gelenlerdir bunlar. Birinci kuşak ikinci kuşak üçüncü kuşak, dördüncü kuşaktır ki aramızda yaşamaktadırlar. Onun için yalnız bu kuşakları saysak bile bizim nüfusumuzdan daha fazla etmektedirler. Gelenlerden geçtik, burada doğanlar bile bizi geçmiş durumdadır. Şimdi diyebiliriz ki burada bir rahatsızlık yoktur mülk sorunu yoktur. Bunu Antalya'ya yaptılar, turizmden para kazanmak için çoğaldılar, Antalyalılar bugün bu durumdan şikâyet etmektedirler. Onun için bu kabul edilebilecek bir şey değildir. Siyasi olarak da mümkün değildir. Kıbrıs sorunu da sadece bu nedenden dolayı çözülmeyecektir. Bize hep yalan söyleniyor. Yalanın kaynağı raporlar. Nüfus raporu yıl 1982 tablolar halinde bütün yaş grupları burada var, 1987 yılında yayınlandı bu. Yani arada sanki hiç farklılık yokmuş gibi 1989 yılında da yayınlandı. Ve yalan... Yoktur bize söylenen. İşte yalan ortada. 1981 yılında Türkiye'den bir heyet geldi. Oturdular ve dediler ki siz böyle bilgi vereceksiniz topluma ve dünyaya dediler ve en gelişmiş nüfus formülünü kullanarak, tabloları çıkardılar ve her yılda bu tablodan çıkan sonuçları yazdılar ve bizlere yalan söylediler.

Şimdi bakın burada diğer tabloyu gösteriyor. Nüfus dağılımına baktığımızda bizimkisi gibi iyi beslenen toplumlarda aşağı yukarı aynı düzlemde gider. Her beş yılda bir bu aşağıdakinin bir yukarıya çıkması lazım ve bu neden böyle oldu acaba? Kim doğurdu bunları yahu. Her sene bunu tekrarlarlar. Her yıllığın üstünde bunlar vardır. Nasıl oluyor da bu kadar 0-5 yaş grubu varken bu 25 yaşındaki bunun iki misline yakın. Yani burada da bakıyoruz birçok rapora da baktığımızda nüfus sayısı artıyor ama ilkokullardaki öğrenci sayısı artmıyor.

Biz mezara onlar memlekete geliyorlar.

Her şeyin başında bir nüfus skandalı oldu geldi. Şimdi niye nüfus bu kadar önemli oluyor? Çünkü göçmen nüfus anlaşmada geri gidecek diye biliniyor.

Ben geziyorum köylerde kahvelere giriyorum. Bakıyoruz kahvelerde hep başka yerlerden insanlar. Diyoruz Kıbrıs sorununu çözelim yok yahu diyor biz ne olacağız?

Nüfus bizden çok fazladır, bazıları hala daha Türkiyeli nüfusun Karpaz ve Maraş tarafında olduğunu veya Mağusa bölgesine toplandığını düşünüyor. Ama bu yanlıştır. Her yerde vardır. Her komşuda her apartmanda her ailede vardır. Çünkü bizden çoğunluktadırlar. Az önce söyledik hesabını da yaptık 300 kusur bin Türkiye'den gelmiş olmalı 2006 rakamlarına göre. Bir de buradaki çoğalmaları eklediğimizde ki onlar bizim Kıbrıslı hanemize yazılır görürüz ki 590 bin nüfusumuz vardır, yurttaş olmayanlarla birlikte. Ben bunu söylediğimde tımarhaneyi işaret ederler. Sayın Talat da çıktı resmen hakaret etti. Ondandı sonra da ismimi vererek beni ırkçı ilan etti. Ve bunu yabancı ülkelere giden diğer CTP'liler de bizim için bunlar ırkçıdır, yabancı düşmandır dediler. Bunu kabul edenler var etmeyenler var, soru soranlar vardır. Ben böyle bir şeyin iddiasında değilim kesinlikle ama bu ülkede Kıbrıslıların kültürel varlıklarını, Kıbrıslılıklarını korumak için elimden gelen her şeyi yapmaktayım. Bu nüfus sorunu bu anlamda bizim için çok önemlidir.

Şimdi gelelim az önce bahsedilen 225.000 civarında yürüyen motorlu araç var ve 400.000 kusur cep telefonu aboneliği vardır. Bakın aboneliği diyoruz telefon sayısı değil. Dünyada böyle sayılar yoktur.

Onun için bu siyasi olarak da önemli bir olaydır. Siyasi olarak da irademizin ortadan kaldırılmasına izin vermeyeceğiz. Şöyle bir çalışma yapmış Sayın Hatay ve orada Türkiyeli ve Kıbrıslı ezici çoğunluğu olan örneklerden faydalandı ve Türkiyeli seçmenlerin nüfus yapısını fazla etkilemediğini gösterdi. Kaynağı ve incelemesi tamamen kendisini haklı çıkardı ama kaynak doğru değildir. Bu devlet yalan söylüyor. Onun için diğer taraftan dolandım ve kanıtladım ki Türkiye istediğini Türkiyelilere kabul ettiriyor. Annan Planı gibi

çoğunu yerinden edecek olan bir plana bile evet dedirtme başarısı gösterdi. Onun için Kıbrıslıları da satın alarak istediğini yaptıracak. Onun için birazcık fazla bu işi büyütüyorsam af ola.

Halil Paşa: Çok teşekkür ederiz. Ben hemen Mete Hatay'a dönüyorum.

Mete Hatay: Sayın Durduran'ın söylediği bazı şeylere katılıyorum ama son söylediği hariç. Nüfus konusu ile ilgili Kıbrıs'ta iki kanaat oluştu. Birinci kanaate ait görüş 500 bin 600 bin rakamlarına varan bir kolonizasyondan bahsediyor. Yani bilinçli bir nüfus aktarmasından bahsediyor. Diğeri ise bunun normal, global bir olay olduğunu ve her ülkede olmakta olduğunu ileri sürüyor. İki görüşün de aslında kendi içinde haklılık payları var.

Kıbrıs'a bir nüfus aktarması yapılmıştır. 74 olaylarından sonra buradaki Kıbrıslı Türk işbirlikçileriyle birlikte hareket edilerek boş Rum köylerini ellerinde tutmak için buraya bir nüfus aktarımı yapıldı. Yani %38lik bir coğrafyada bir Kıbrıs Türk devleti kurmak için veya daha sonra ne olacaksa olacak olan bir entitenin kurulabilmesi için bir nüfus aktarılması gerçekleştirildi. O dönemin Kıbrıslı Türk idarecileri ve Türkiye'nin yöneticilerinin hemfikir olduğu bir plan çerçevesinde bu aktarma yapıldı. Gül İnanc'ın 'Büyükelçiler Anlatıyor' adlı kitabında bütün bunları bulabiliriz. Bu kitaptaki mülakatlarda elçiler bu nüfus aktarmasının nasıl gerçekleştirildiğini açık bir şekilde anlatıyorlar.

Olay sadece bu mu? Tabii ki değil. Bu kanaatte eksik olan ne? Bir plan çerçevesinde getirilenlerin dışında da birçok kimse Kıbrıs'a geldi veya getirildi. Özellikle 74 sonrasında sermaye birikimini tamamlamış Kıbrıslı Türk işadamlarının veya sermayesinin aşırı çekici buldukları bir nokta olarak Türkiye'den buraya ucuz iş gücü olarak sömürmek için birçok insanı getirmesi. Bu insanları da kolonizasyon iddiasına katmanın biraz yanlış olduğunu düşünüyorum. Öte yandan yine yukarıda sözünü ettiğim (ilk gurupta) plan çerçevesinde 30 bine yakın insanın buraya getirilmiş olduğunu görüyoruz. Bu insanlar kimdir? Bu insanlar İsrail'deki Siyonist bir ideoloji ile mi doldurulmuşlardı? Hayır, bu insanlara baktığımızda, köy köy dolaşıldığında, çoğunun zaten yerlerinden edilmiş insanlar olduklarını görebiliriz. Yani Samsun'un Atatürk Barajı inşaatı sonrası baraj altında kalan insanların rehabilite edilmek için buraya getirildiklerini görüyoruz. Sahil bölgelerindeki toprak havzalarından dolayı buraya insanların getirildiğini görüyoruz. Sınır bölgelerinden buraya taşınan insanlar görüyoruz. Beş değişik dil konuşan yedi değişik tarikata mensup bir heterojen insan topluluğu ile karşı karşıyayız. Yani ortada bilinçli bir politika vardı. Fakat bu politika ile gelen insanların bir politik ajandası olduğu tartışma kaldırıır. Bir de bu 30 binlik grubun içerisindeki siyasi eğilimler nedir? Bu siyasi eğilimlere baktığımızda ise ben Alpay beyin dediği gibi tamamen Türkiyeli göçmenlerin oluşturduğu 25 köye baktım 50'ye yakın nüfusunun % 90'ını Kıbrıslı Türklerin oluşturduğu köylere de baktım. Oy verme noktasında oradaki insanların ilk dönemlerde yani oy haklarını yoğun bir şekilde kullandıkları 1981 yılında da görülebileceği gibi Türkiye'den gelen bu insanların kendi siyasi kimliklerini de birlikte getirdiklerini gördüm. Yani bazıları buraya gelmeden önce sosyal demoklattı. Buna bağlı olarak CHP kanadından olduğunu ve dolayısıyla bizdeki TKP'ye oy verdiklerini veya diğer bir kesimin o yıllardaki DHP'ye oy verdiğini tespit ettim. Çok az bir kısmının daha sosyalist bir kanattan geldiğini bunların da CTP'ye oy verdiğini, Demirel'in (DYP) sempatisini olan bölümünün ise UBP'ye, aşırı sağcı kanadın da emekli bir albay tarafından kurulan -bu kişi kendini Evren paşanın sınıf arkadaşı olarak anlatıyordu-Türk Birliği adlı hemşeri partisine oy verdiği de bulgularımın diğer parçasıydı. 1981 yılında %30 sol ve sosyal demokrat %30 muhafazakâr/Liberal ve %30 ise hemşeri partileri destekleyen bir yapı görüyoruz. Yani burada çok heterojen bir siyasi profil var. Bu yapının 85'li yıllarla birlikte gittikçe daha çok hemşerileştiğini görüyoruz. Yani bu gelen insanların getirdikleri birçok değişik politik kültürün daha çok homojenleştiğini, yani Türkiyelileştiğini veya başka bir deyişle hemşerileştiğini görüyoruz. Bunun sebebi neydi? Bu insanlar tarafından Yeni Doğu Partisi'nin kurulmasına neler sebep olmuştu? Yani, bu insanlar yalnızca TC büyükelçisinin, hadi gidin bir parti kurun da Kıbrıslı Türkleri cezalandırın demesinden dolayı mı harekete geçmişlerdi yoksa bu hareket UBP'nin kurduğu patronaj sistemde onlara yeteri kadar yer vermemesinden dolayı mı oluşmuştu. Her ikisinde de doğruluk payı var. Bu harekette YDP'nin en büyük zarar verdiği parti UBP olmuştur. Türkiyelilerin 1981 yılında UBP'ye giden oylarının % 35'lerden %20'lere düştüğünü görüyoruz 85'lerde. Bu dönemde hemşerileşme daha da yoğun bir şekilde bürünür. Hatta iki kanattan da eleştiriler alır. Soldan emekçi sınıfı bölüyorsunuz diye bir tepki gelir. UBP'nin tepkisi ise Türkleri ikiye bölüyorsunuzdu. Bizim farkımız yoktur diyorlardı. Daha sonra bu partinin (YDP) bazı nedenlerden dolayı 1990 yılında TKP ve CTP'yle birlikte DMP hareketine girdiğini ve o dönemlerde yukarıda da söz ettiğim örnek köylere bakıldığında Türkiyelilerin oylarının %55'nin DMP'ye gittiğini görürüz. Aynı dönemdeki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde TC kökenlilerin çoğunun Denktaş aleyhinde DMP adayı İsmail Bozkurt'a oy verdiğini de görebiliriz.

Bu insanların daha çok ekonomik nedenlerden dolayı oy tercihlerini yaptıklarını tahmin edebiliriz. O dönemde insanların buraya gelmesini teşvik etmek için onlara bazı vaatlerde bulunulmuştu. Mesela onlara verilen evler vardı, o evler şimdiki gibi tapulanmamıştı, geçici bir süre için verilmiş mallar vardı, arpa, buğday ve tütün ekilebilmesi için. Ortam gazetesinin seksenli yıllarının ortasındaki gazetelerine bakarsanız Karpaz'a otobüslerle taşınana TC kökenli işçilerin trajedisini çok yakın bir şekilde görebilirsiniz. Bu işçiler Maraş'tan, Karpaz'dan çıkarak Güzelyurt'taki portakal bahçelerinde portakal toplamaya götürülüyordu. Başka bir iş olanakları yoktu. Bu insanlar örgütlenme talebine girdiği andan itibaren ise işlerine son verilmiş ve Türkiye'den yeni bir akım gelmeye başlamıştı: daha da ucuz bir iş gücü. Daha sonra bavul ticareti ile birlikte sermaye birikimini sağlamış olan Kıbrıs Türk sermayesi –mesela o dönemde biliyorsunuz Çernobil kazası olmuştu. Buradan tonlarca çay sokuluyordu Türkiye'ye- bavul ticareti hızla büyüyordu. O dönemde bayağı para ve sermaye biriktiren iş adamları türemişti. Buna ek olarak doksanların başından itibaren inşaat sektörüne yönelindiğini görüyoruz. Aynı şirketler yoğun bir şekilde ucuz iş gücü taleplerini de yine Türkiye'den karşılama yoluna giderler. Biliyorsunuz o dönemde Güney Doğudaki savaştan dolayı yüz binlerce insan şehirlere akmış ve orada fukaralık, fakirlik alanları oluşturmuşlardı. Oradaki nüfus ise bu yeni durumdan ve faktörlerden dolayı Türkiye'nin batısına ve buralara akıyordu. Ve o dönemde oralardan buralara gelen yüzlerce insan Surlariçi bölgesine yerleşiyordu. Bu insanlar artık her sektörde ucuz iş gücü olarak kullanılmaya başlanmıştı. Ben bunları niye anlatıyorum? İlk dönemde bir çeşit kolonizasyon olmuş ama bir sürü başka faktörden dolayı da nüfus akımı var. Bu dönemde üniversiteler açılıyor. Üniversitelere yabancı öğrenci adı altında bir sürü insan geliyor. Şu an ülkemizdeki yabancı öğrenci sayısı 32 bin beş yüz. Bunun 26 bini Türkiye'den gelme (resmi de facto nüfusun yaklaşık %10u). Yani Türkiye'de gördüğünüz başı bağılı kızların... Türkiye'de okuma hakkı olmayan başı bağılı kızların buralarda olması da bizim manzaramıza katkıda bulunan bazı noktalardır. Bunun haricinde nüfus patlamasını tetikleyen diğer bir unsur da 1996'da mülkiyet yasasının değiştirilmesidir. CTP-DP döneminde verilen tapular, özellikle ilk yerleşimcilere verilen tapular ve daha önceki eşdeğercilerin tapu hakkını ele geçirmesi, bu malların elden çıkarılmasına ve yoğun bir emlak patlamasının oluşmasına neden olur. İlk etapta emlakçılar bu malları ucuza kapatır, 1999'dan sonra ise inşaat şirketleri bu ucuza kapatılmış malların üzerine 2. ev "dream home" dediğimiz global piyasanın talebini karşılayabilmek için 35 bine yakın inşaat yapar. Bu 35 bin inşaatı herhalde biz yapmadık. Buraya o dönemde 40, 50 hatta 60 bine yakın işçinin geldiğini biliyoruz. Bu işçiler nereden geliyor? Bu işçilerin büyük bir kısmı Hatay, Kahraman Maraş, Mardin ve civarlarından geliyor. Niye geliyorlar? Çünkü orada iş imkânlarının olmamasından dolayı geliyorlar. Niye buradakiler çağırıyor? Çünkü burada bu kadar büyük bir iş gücünün bulunmamasından dolayı. Bu adamların durumu ne? Bu adamlara gelirken vatandaşlık mı veriyorlar? Hayır. Birçoğunun buraya gelip sekiz ay çalışıp, geri memleketine dönen insanlar olduğunu biliyoruz. Yani pamuğu ekip, pirinç tarlasında çalışıp buraya gelip sekiz ay, yaz ve kış döneminde inşaatlarda çalışan ve geri dönen insanları görüyoruz. Baktığımızda, bütün veriler bu insanların acayip bir mobil (hareketli) halde olduğunu görürüz. İnşaat sektörünün yanında yine portakal toplamak vs. İçin gelenler de var. Eğitim Bakanlığı'nda yaptığım mülakatta sordum; Güzelyurt'taki talebe nüfus ne diye, Cevap: sana yafa portakalına göre mi söyleyeyim nüfusu, yoksa mandalina göre mi, limona göre mi? Yani Narenciye mevsiminde gelen işçinin getirdiği çocuklarla birlikte okul nüfusları artıyor, azalıyor. Aynı şekilde inşaat mevsimlerine göre de oynama oluyor.

Bu arada mekânsal anlamda neler oluyor? Lefkoşa gibi Kıbrıs Türkünün kimliğinin simgesi olan yerlerde terk edilmiş bu eski binaların içerisindeki barınakları görüyoruz. Şu anda son nüfus sayımına göre Lefkoşa surlar içerisinde % 65'inin TC vatandaşı % 15'inin çifte vatandaş ve % 25 civarındakinin yalnız KKTC vatandaşı olduğunu görüyoruz. Bu rakamların biraz daha farklı olduğunu düşünüyorum ben, yani % 70 TC, % 15 çifte vatandaş ve % 15 KKTC vatandaşı. Kim bu Surlariçerisinde yaşayan vatandaşlar. Yani vatandaş olanları biliyoruz da, % 65–70 olan TC vatandaşlarından bahsediyorum. Gerek bavul turizmi döneminde, gerekse inşaat için çalışma döneminde buraya gelip, belli bir zamandan sonra, buradaki 35 bin kişilik Türk ordusunun yarattığı talepler doğrultusunda, askeri malzemeler, blue jean, mobil telefon vs. satmak için kurdukları etnik marketlerde çalışan insanlar ve bunların ailelerinin olduğunu görüyoruz. Bunun yanında bir sürü işçilere hizmet eden pansiyonu ve iş yerini görüyoruz. Şimdi rakamlara bakarken, artık ben usandım rakamlardan konuşmaktan, başka rakamlara da bakalım. Son iki senelik ölüm rakamlarına, iş yerinde düşüp ölen kişi sayısı 22, yaralanan kişi sayısı 270 kişi, yani bu rakamlarla biraz daha konuşursak, buradaki işçi sömürsünün sadece kolonizasyon açıklaması ile görmemezlikten gelinmemesi gerektiğine inanıyorum. Bunu görmemezlikten geldiğinizi söylemiyorum size, ama yeterli kadar irdelenmediğini söylüyorum ve Kıbrıs konusu altında kalan, gölgelenmiş yoğun bir sömürünün gerçekleştiği bir ortamdan geçiyoruz. Bir Kıbrıslı olarak da bundan utanıyorum. Teşekkür ederim.

Halil Paşa: Ben teşekkür ederim. Üçüncü konuşmacıya geçmezden önce ben ilk iki konuşmacının yaptıkları konuşmaların bir özetini yapmak istiyorum. Sn. Durduran dünyada serbest dolaşımdan yanayız dedi. Emeğin serbest dolaşımı olmazsa dünya sömürüden kurtulamayacak dedi. Nüfus konusu Kıbrıs sorununun çözümünde en büyük engellerden birisidir. Komiteler da bu sorunu henüz ele alamadı. Ucuz iş gücünün farklı boyutları vardır; yaşam tarzı, adapte oldu mu? Biz bu soruları sorduğumuzda bize ırkçılık suçlaması yapıyorlar dedi. Bu ülkede neden göç vardır bunun sorulup incelenmesi lazımdır dedi. 1979 öncesi gelenler 13,296, bunların ölümü, doğumu vs. olduğunda 30,755 gibi bir rakam çıkıyor. Aslında bu 30 binlik rakamla Mete Hatay'ın koyduğu rakamla uyuyor. Bir de 1982 nüfus sayımında Türkiye'den heyet geldi ve 25–30 yaş arası kuşak sürekli çoğaldı, ama 0–5 yaş aralığının çok düşük bir genişlemesi var. Bunun da nedeni 25–30 yaş kuşağından sürekli buraya göç alınması ve bunun plansız, programsız bir şekilde alınması olduğudur. 590 bin nüfusumuz var dedi kendi hesaplarına göre, zaten Talat bunun 500'ünü doğruladı. 225 bin küsür motorlu araç, 400 binin üzerinde cep telefonu abonesi bize nüfusun 500 binin üzerinde olduğunu doğrular.

Mete Hatay, 1974 nüfus aktarmasında, 30 bin nüfustan bahsetti. İlk gelen insanlar beş değişik il, yedi tarikat, bir kısmı geri döndü. İlk gelenlerin siyasi eğilimleri TKP, daha sonra DHP, yani sosyal demokrat, Ecevit-Kemalist bir çizgideydiler. Sağcı kesimler UBP'ye, çok az bir sosyalist olan kesimler ise CTP'ye yöneldi. 1981–85 arası Türkiyelileşme ve hemşerileşme var dedi. YDP kurulmasıyla ilk başta görece olarak “sol” bir çizgide CTP ile ittifak kurma gündeme geldi. O hariç giderek sağa kaydığını belirtti. Bavul turizminden bahsetti, 1990'da Ahmet Raif döneminde inşaat sektörüne geçişe değindi, Kürt iç savaşı vardır. Orada kentlere doğru göç, aynı zamanda adaya doğru da göç yaşanmasına neden oldu. Bugün için verdiği rakamlarda, üniversitelerde 32 bin yabancı kişi okuyor, 26 bini Türkiyeli. En çok CTP-DP döneminde çıkan yeni iskan yasasıyla emlakçılar türedi, global inşaatlar yapıldı, ikinci evler yapılmaya başlandı. 35 bin inşaatın bahsetti Sn. Hatay, 45–60 bin arası gelen inşaat işçilerine ve mobil olarak gelen mevsimlik işçilere değindi.

Şimdi sözü Muharrem Faiz arkadaşına veriyorum.

Muharrem Faiz: Ülkemizdeki nüfus konusunu dünyadaki duruma bakarak, AB ülkelerindeki nüfus hareketlerine bakarak tartışmayı yararlı buluyorum. Yapılan bir hesaplama göre dünyada her otuz beş kişisinden birisi göçmen konumunda. Bunu dikkate almak iki açıdan çok önemli. Birincisi Dünya kapitalist sisteminin getirdiği “yeni” koşulları ve bunun insan hareketlerine etkisini öğrenmek açısından. Ve ikinci olarak zaten bir hayalden ibaret olan “saf”, “arî” bir toplum olarak yaşamının artık hiç mümkün olmadığını anlayabilme açısından. Öncelikle bu basit gerçekliği kabul etmek zorundayız. Bu noktaya işaret ettikten sonra bu insan hareketlerinin değişik ülkelerde nasıl karşılandığını (yasal düzenlemeler ve gelen insanlara yönelik tutumlar olarak) tartışmaya çalışacağım.

Öncelikle dünyanın her yerinde ülkeye yeni gelen insanların ülkeye giriş şekilleri ve koşulları konuşulmaktadır. Bu aşamadan sonra, daha geçici kabul koşullarının ne olacağı gündeme gelmektedir. Nihayet aile ikamet koşulları konuşulmaktadır ve sırasıyla aile birleşmelerinin hangi şartlarda, kimler için geçerli olabileceği konuşulmaktadır. Bunların arkasından vatandaşlık hakları, kültürel kimlik hakları ve temsiliyet sorunu tartışmaları takip etmektedir.

Konuyla ilgili çalışanların toplu göçleri dört ana dönemde ele almaları yaygın bir yaklaşımdır. İlk dönemde savaşlardan dolayı kitlesel göçler söz konusuydu, ilerleyen yıllarda Fransa, Almanya, İngiltere'nin iş gücü ihtiyacını giderme, o dönemde Kıbrıs'tan da özellikle İngiltere'ye büyük bir göç yaşandı, 1974-1980'de işçi alımının yapılması ve aile kurmalar gündeme geldi bununla birlikte İngiltere, Almanya, Fransa gibi ülkelerde yasalar defalarca değişikliğe uğradı. 1980–2002 arasında ise sığınmacılar ve ilticacılar gündeme geldi ve bu kişilerin “hakları ne olacak”, “yasaları ne olacak” soruları tartışıldı. Son dönemde ise yasadışı yollarla girişler dönemi başladı. Her otuz beş kişiden birisinin göçmen olduğu dünyamızda yarım milyar kaçak göçmen olduğundan söz ediliyor.

Bu sürecin temel dinamiklerine baktığımız zaman, eskiden daha farklı bir dünya taahhüt eden, talep eden birçok insanın kullandığı kavramların, zaten bütün kavramlar tarihseldir, belli bir dönemde işlevsel olan bir kavram, başka bir dönemde başkalarının elinde bambaşka amaçlarla, anlamlarla kullanılabilir. Bu kavramdan tarihsel olarak bu kavramların değerlendirilmesi çok önemlidir. Örneğin demokrasi, sivil toplum. Bugün sivil toplum yeni yayılmacılığın esas araçlarından bir tanesi haline gelmiştir. Yani belli bir ideolojinin yeniden üretilmesinde bunlara dikkat etmek lazım. Hatta o kadar ki, örneğin NGO'lar yani hükümet dışı örgütler denen ya da sivil toplum örgütleri denen yüzlerce örgüt, mevcut ideolojilerin yeniden üretilmesinde devlet tarafından kullanılmaktadır. Örneğin Kıbrıslı Türkler ile Kıbrıslı Rumlar kavga mı etti, bunu

çözmenin yolu Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum çocukları çağırırsınız Ledra Palace'a, toplanırlar ve taş atmazlarsa birbirlerinin kafalarına o proje bitene kadar, o etkinlik "başarı ile" tamamlanmış olur. Kazakistan'da da, Afrika'da da öyledir. Bu yeniden ideoloji üretiminin yöntemlerinden bir tanesidir, tabii biraz eleştirel bakacak olursak. Dolayısı ile mesela serbest dolaşım dediğimiz zaman, bir zamanlar sınırlamalar çok katıydı. Her ülke ve Avrupa bile bir Avrupa kalesinden söz ederdi. Ancak kapitalizmin yeni ihtiyaçları çerçevesinde, ihtiyaç duyduğu emek hareketi, her yerde her zaman hazır/nazır bir "yedek ordu" anlayışı öne çıkmaya başladı. Yani, küreselleşen kapitalizm yarattığı dengesizlikler ile birçok insanı yersiz yurtsuzlaştırmış ve her yerde örneğin Akdeniz'de salkın saçak gemilere dolmuş, Meksika'da nehirlerde, dikenli tellerin altından geçiş yapmaya çalışan ve benzeri, kendilerini can havliyle daha çok refah ve olanaklar bulunduğunu düşündüğü ülkelere atmaya çalışan insanlar ortaya çıkarmıştır. Bir bilgisayarın board kısmı İskoçya'da yapılıyor. Çipleri Endonezya'da takılıyor. Bütün bu gelişmeler konusunda yapacağımız değerlendirme salt göçmen hakları ile sınırlı kalırsa, insanları her türlü sömürüye, ticarete, istismara maruz bırakan temel dinamikleri ıskalamış oluruz. Yaşanan sürecin de tam da bu olduğunu düşünüyorum. Konuyla ilgili literatürün göçmen hakları üzerinde yoğunlaşması ise bu konudaki eksikliği pekiştirmektedir. İşte bu eksiklik ülkemizde olup biteni anlama açısından daha yakıcı bir sorunu konumundadır. Bu sorunu bir yandan konu hakkında ezber konuşmalara, diğer yandan da olup bitenlerin tam anlamıyla meşrulaştırılmasına neden olmaktadır. İnsan hareketleri konusunda daha toleranslı yerine ve ihtiyaçlara göre karşılanıyor. Düzenlemeler ona göre yapılıyor. İnsan hareketleri konusundaki yasal düzenlemeler hem BM'de, hem de Avrupa Konseyi'nde üzerinde en çok çalışılan konular arasındadır. Bir yandan harmonizasyon, diğer yandan insan ticaretini önleme çalışmaları gündemlerini meşgul ediyor. Bu konuda neo-liberal bir söylem ise yerine göre kapitalizmin kendi ihtiyaçlarının koşulladığı devreye girerek insan hakları konusunda bir serbestiyi öne çıkarabilmektedir. Bu belli bir hakkın sistem tarafından mesdedilmesi anlamına gelmektedir.

Bu noktada kapitalizmin sözü edilen mesnetme potansiyelinin mutlak, karşı konulamaz bir güce dayandığı söylenemez. Ama ona güç kazandıran temel dinamik günlük yaşamımız içindeki uygulama ve söylemlerimizin niteliğidir. Kavramları, hak söylemini kendinden menkul değeri olan bir olgu olarak devreye sokarsak, bu günün sonunda verili yapısal kapitalist öğeleri yeniden üreten bir etki bırakır. Bir başka deyişle kapitalizmin mesnetme gücünü besleyen en önemli öğe sistem olarak kullanmaya/mesnetmeye soyunduğu kavramları sorgulamaktan ve bu çerçevede anlamlarını derinleştirmekten vazgeçmektir.

Bu bağlamda değerlendirildiği zaman Kuzey Kıbrıs'a nüfus aktarımı konusundaki tartışmalarda en tehlikeli söylem "gelenler zaten gidenlerdi" ya da "gelen Türk giden Türk" söylemleri değil; güya insan/göçmen sorunlarını dile getiren neo-liberal bir "haklar" söylemidir. Tehlikelidir; çünkü verili ilişkiler bütünlüğünü ideolojik olarak yeniden üretme açısından geçmiş dönemdeki söylemlerle aynı işleve sahiptir. Ancak her ikisi de (milliyetçi ve neo-liberal) aynı hegomonik anlayışın farklı versiyonlarıdır. Olup biten, bugün için meşruluk krizi yaşayan bir söylemin yerine, dünyada egemen olan bir başka söylemin (aynı zamanda finanse de edilerek) ikame edilmesidir. İşte bu noktada, belirtilmelidir ki geçmişte sadece görece bir öneme haiz olan bir insanın bir yerden başka bir yere gittiğinde isteyerek mi, yoksa zorla mı gittiği ayrımı bugün önemini yitirmektedir. Bu noktada Mete Hatay'a bir eleştiri getireceğim. Kuzey Kıbrıs özelinde "1974-1980 arası isteyerek gelmişlerdi, daha sonra gelenler de ekonomik nedenlerden dolayı geldiler" görüşünün bugün yaşanmakta olan "demografik mühendislik" sürecini açıklamada anlamlı bir ayrım değildir ve yaşanan süreci meşrulaştırmaya neden olmaktadır.

Kuzey Kıbrıs'ta olan nedir? Tüm bunlar göçün tehdit olarak algılanmasından dolayı ortaya çıkan olgulardır.

Bu gelişmeler ışığında tanımlamalar konusunda da tartışmalar artmıştır. De-facto demek turistleri de kapsayan yabancı bir ülkede olan kişiler için kullanılırken, de-jure demek ise daimi ikametgâhı belli bir sınır içinde olan insan demektir. Bunların bir araya gelmesi rastlantısal değildir, 2006'da ülkemizde nüfus sayımı yapıldığında 6 ay ülkede kalmış olmak ya da kalacak olmak daimi ikametgâh için yeterlidir denildi. Böyle kabul edildiği için dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen 265 bin de-facto nüfusun yanında 256 bin de-jure nüfus ilan edildi. Çünkü Hataylı işçinin daimi ikametgâhı Kıbrıs sayıldı, ancak yurtdışında okuyan çocuğunuz varsa o nüfusa dâhil olmadı. Bizim ülkemizde de-jure nüfus tanımlamasının çok da masumane olduğuna ben inanmıyorum. Bu konuda örneğin Almanya'da, çocuk eğer eğitimi için İngiltere'ye gitmişse sayımlarda o çocuk Almanya'da sayılır.

Vatandaşlık konusuna gelecek olursak bazıları kan bağlarından dolayı vatandaş oluyor, örneğin Almanya'da Doğu Almanya ile yeniden birleşme sırasında çocuk üç nesil öncesine kadar Alman vatandaşı

olduğunu ispatlayınca Alman vatandaşı olabiliyor. Kuzey ülkelerinde de bu yaygın bir eğilimdir. ABD, Avustralya, Yeni Zelanda, Kanada gibi ülkelerde ise toprak bağı yani doğduğu toprak vatandaşlık için önemli görülmektedir. Ancak bütün eğilimlere baktığınız zaman söyle bir şey vardır; bazı ülkelere girerken şartlar çok zordur ama girdikten sonra vatandaşlık alması çok daha kolaydır. Bu genel bir prensip olarak kabul edilmiştir. Ama bazı ülkelerde ise girerken çok kolay kabul ediyorlar fakat bu ülkelerde göçmenlerin ülkede kalmasını adaptasyon süreci olarak kabul ediliyor ve vatandaşlık için çok uzun bir süre geçmesi gerekiyor. Dünyada bu şekilde iki farklı eğilim vardır.

Bizim ülkemizi düşünecek olursak bizim ülkemize hem giriş çok kolay hem de vatandaşlığı almak çok kolay. Dolayısı ile ülkemizdeki eğilimi dünyadaki eğilimler arasına koyabilmek mümkün değildir. Ve dahası bu kendiliğinden ortaya çıkmış, rastlantısal bir şey de değildir.

1975'ten itibaren Türkiye'den ülkemize toplu olarak getirilen insanlar vardır. Bu insanların yerleştirilme ve temas kurma biçimleri önemlidir. Kuzey Kıbrıs'a yerleştirilen bu insanların durumunu anlayabilmek için "ekonomik zor, bir de "ekonomi dışı zor" yani politik zor denen ikili kavrama ve bunların karşılıklı etkileşim biçimine bakmaya ihtiyacımız vardır. Ve bunları entegre bir bütünlük içerisinde ele almazsak, değerlendirmelerimiz sürecin politik boyutunu ıskalayan ve sayılarla oyalanan kötü bir demografik metne yada havadan konuşan ve bu konuşmalar sırasında demografinin kendi alanının içeriğine önem vermeyen boş bir politik söyleme dönüşür. Bu iki olguyu birlikte ele almamız lazımdır.

Ekonomik ve ekonomi dışı, politik yollu nüfus transferi dediğimiz şey nedir? Ekonomi dışı nüfus aktarımı içerisinde etnik sulandırma dediğimiz şey var. Etnik temizlik 19. yüzyıl sonundaki hakim anlayıştı. Artık günümüzde daha meşur, daha kabul edilebilir olarak görülen yöntemler uygulanmaktadır. Bu nüfus aktarımı yapılan yerdeki nüfusun baskın olmasını engellemek şeklindedir. Batı Şeria, Golan Tepeleri'ne yapılan İsrail yerleşimleri, yine Polonya'da Hitler'in yaptıkları. Buralardaki yapıyı içine yerleştirdiğimiz nüfusla sulandırıyoruz. Etnik taşıma az olan nüfusu güçlendirme şeklinde yapılmaktadır, örneğin Keşmir'de az olan Pakistan kökenli nüfusu Pakistan'ın diğer yerlerinden taşıma yaparak artırma gibi. Veya bir diğer yöntem ise etnik temizliktir, örneğin 20. yüzyılın artık tartışılmayan Anadolu'da Ermenilere yönelik olarak yapılanlar gösterilebilir.

Kuzey Kıbrıs'a bakıldığı zaman 1975–1976 döneminden farklı olarak günümüzde ülkemize gelen insanlar Kuzey Kıbrıs'taki emek piyasasının ekonomik talepleri ve gelip, giden kişilerin akraba ve arkadaşlarına tavsiyesi üzerine gelmekte ve belli aşamalardan sonra burada kalmaya karar vermektedirler. Bütün bu süreç dünyada ve Avrupa'da yaşanan süreçle benzerlikler göstermektedir. Ancak bu süreç başladığı andan itibaren ona eşlik eden ekonomi dışı zor öğeler Kuzey Kıbrıs'ı diğer ülkelerden farklı kılmaktadır. Bu öğeler nelerdir onlara bakalım:

Süreç özellikle günümüzde kendiliğinden başlamakta, ancak başladıktan sonra Türkiye iktidar alanı tarafından, surveillancea (murakabe) tabi tutulmaktadır. Akış yönü Kuzey Kıbrıs'a doğru olduğunda gelen insanların elden geldiğince fazla olması için giriş uygulamalarında bugün en liberal Avrupa ülkelerinde dahi olmayan kolaylıklar uygulanmaya konmakta ve devrede tutulması için ısrar edilmektedir. Ülkede daimi ikamet ve vatandaşlık ile ilgili düzenlemeler Türkiye'den buraya gelen insanların burada sürekli olarak kalmalarını sağlayacak şekilde değiştirilmekte ve buna meşruluk kazandırılmaya çalışılmaktadır. Ancak buna uygun olmayan sınırlı sayıda örnekte ise hem devlet aygıtları, örneğin güvenlik kuvvetleri yasal olmayan, belirli sürede çıkış yapmayan kişilerle ilgili olarak karar vermede son merci olarak devrededir. Bu inkâr edilemeyecek bir konudur. Bugün Çalışma Dairesi birisinin yasal olmayan bir şekilde burada kaldığını söylediğinde, asker tepkisi bu konuda son kararı kendilerinin söylemesi gerektiği şeklindedir. Bununla ilgili ağızımızdan çıkan kulağımızın duyması gerekir. Ülkemizde nüfusla ilgili ekonomi dışı bir zor vardır. Bu hala devrededir ve Türkiye'deki iktidarla bunun bağları vardır. Hatta şu an konuştuklarımızı dinleyip bunları aktarmakla görevli kişiler üzerinde de bu zor devrededir. Bunları unutmamak gerekmektedir ve Türkiye bu konuda giderek kötüleşmektedir. Kürtlerle ilgili olarak izlenen politikada da bu böyledir, Kıbrıs'a yönelik politika da böyledir. Türkiye dünya kapitalist periferisinde yer alan bir ülke olarak yayılcı politikalar izleme gücü olmasa da, taşeron bir ülke olarak kendine tanınan alanlar içinde yapabileceğini de yapmaktadır. Türkiye'nin periferik-yayılcı emelleri vardır. Ve bu yayılcı emelleri için nefesi yememektedir; bu hevesler kursağında kalmaktadır. Çünkü üzerine sadece taşeronluk görevi düşmektedir Bu yüzden zaman zaman hem dışa doğru bu heveslerini gerçekleştirme hamlelerine, hem de içe doğru spazmatik tepkilerine tanıklık etmekteyiz. Bunu her gün görmekteyiz. Bugün bu ideolojisi bu ülkede de her gün devrededir ve insanlara bunu yeniden üretecek tarzda davranmaktadır. Arkadaşlar Kürt sorunu ile ilgili YKP de dâhil olmak üzere herhangi bir açıklamanın,

dopdolu bir açıklamanın yapılmamakta olması beni artık böylesi toplantılara katılmamaya doğru itiyor. Bir kişi açıklama yapmıyor Türkiye’de yaşanan rezaletle ilgili. Maraz ediyor olduğu yerde, ama önemli olan eleştirileri kamusal politikalara yansıtılabilmektedir, kamusal alanda bunu dillendirebilmektir. Bundan daha büyük bir rezalet olabilir mi? Bunu bir parantez olarak söylüyorum. Bu sessizlik Türkiye’nin resmi çevrelerinin buradaki nüfus konusunda izledikleri politikaya onay politikasıdır. Yani insanlar zorla seçecek de buraya gönderilecek, böyle bir şey yoktur. Bir nüfus artışı vardır ve geri dönüş zorlaştırılmaktadır, bütçeden altı trilyon işçi evi diye para ayrılmaktadır. Ve bu surveillance devam etmektedir. Bu şekilde ekonomi dışı bir zorun devrede olduğunu unutmamamız gerekir.

Peki, dünyada artık sulanmış olan anayasal çerçeveler varken, yani üstüne basılabilecek örneğin Cenevre konvansiyon 49. Madde Savaş sonrası sivilin korunması konusu protokol Madde 85 “kontrolündeki bölgede kendi nüfusunu taşıyamaz” Türkiye taşımıştır, savaş suçu işlemiştir. Ben Mehmet arkadaşına geçenlerde şaştım, televizyonda konuşuyor, çok sevdiğim, değerli görüşleri olan bir arkadaşdır, ikide bir o konuşurken Türkiye zor durumda kalabilir diyor. Arkadaşlar Türkiye zor durumda kalacağını bile bile bunu yapmaktadır. Türkiye Dışişleri Bakanı bunlardan başka bir şey düşünmüyor ki zaten, sadece bunları düşünüyor. Çok dikkatli hareket ediyor ve onu ikaz edeceğiz, bize mi düştü bunun görevi. Arkadaşlar BM harıl harıl çalışıyor bu etnik temizlik kavramına yeni bir içerik kazandırmak için. Kıbrıslı Türk insanına etnik sulandırılma yapılmak istenilmektedir, politika budur.

Elimizde bir takım rakamlar da vardır. Bunları sizinle paylaşmak istiyorum:

Bilindiği üzere Kuzey Kıbrıs’ta ne uluslararası ölçütlere uygun, ne de ülke ihtiyaçlarını dikkate alan bir nüfus sayımı yapılmamıştır. Dolayısı ile rakamlar birbirleriyle çelişmektedir. Yıllarca sayım yerine “projeksiyonlarla” idare edilmiş ve hem ülke insanları, hem de uluslararası camiayla adeta alay edilmiştir. 2006 yılının Mart ayında Devlet Planlama Örgütü’nün resmi yayınında projeksiyona dayalı nüfus 216,000 olarak gösterilirken, sayımın yapıldığı Nisan ayında nüfus 256,000 olarak ilan edilmiştir. Kapsam açısından ciddi bir eksikliğin yaşandığı sayımda, tanımlarda da önemli yanlışlıklar yapılmış ve de jure nüfus ile de facto nüfus arasındaki fark sadece 9,000 olarak gösterilmiştir. Açıklanan rakamlar temelinde yapılan incelemede köken olarak Kıbrıslı (ancestral home) olanların sayısı 133,000 dolayında olup, vatandaş olan Türkiye kökenlilerin sayısı da 46,000’dir. Ancak bunların yanında 74,000 dolayında yine Türkiye kökenli bir nüfus bulunmaktadır. Sayıma alternatif bazı diğer kaynaklarda ise farklı rakamlar ortaya çıkmaktadır. Örneğin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının Kıbrıs’ın Kuzeyine giriş ve çıkış istatistikleri bu alternatif kaynaklardan biridir.

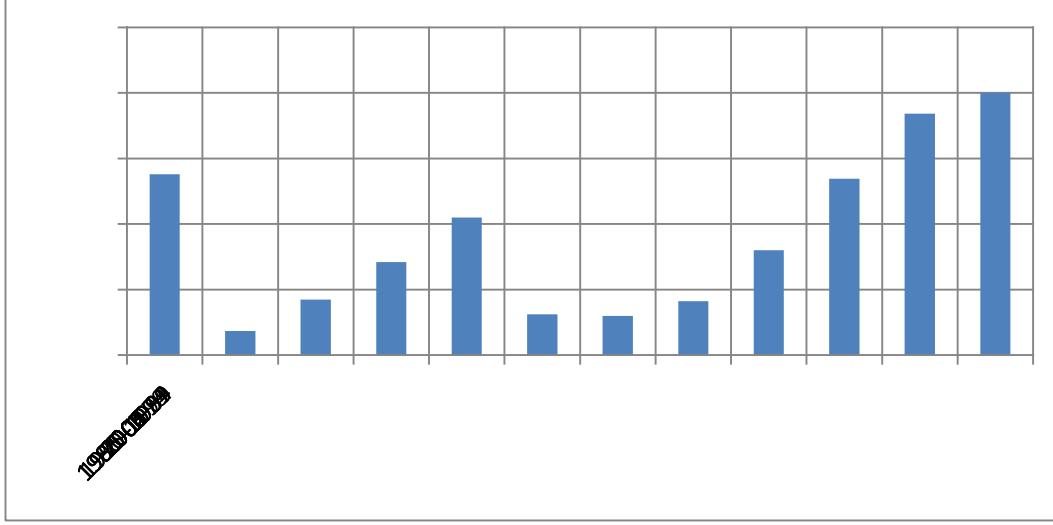
Tablo 1: Kuzey Kıbrıs’a TC ve KKTC giriş-çıkış istatistikleri

	TC giriş	TC çıkış		KKTC giriş	KKTC çıkış	
1974–2001	4924228	4833111	91117	2092729	2138112	-45383
2002	316193	310514	5679	133317	134083	-766
2003	340083	321447	18636	119682	119583	99
2004	434744	402578	32166	134886	135343	-457
2005	488023	487440	583	152804	152347	457
2006	572633	570533	2100	175081	179915	-4834
2007	598529	555193	43336	184181	178906	5275
	7674433	7480816	193617	2992680	3038289	-45609

Giriş-çıkış istatistikleri nüfus hesaplamalarında bazı sapmalar içerse de; genel tabloyu gösterme açısından vazgeçilemez bir kaynaktır. Tablo 1’de de görüldüğü üzere Türkiye kökenli kişilerin giriş-çıkış sağlaması yapıldıktan sonra Kıbrıs’ın kuzeyinde kalan sayısı 193,617’dir. Kuşkusuz bu rakama Kuzey Kıbrıs’ta doğan çocukları eklenmeli ve ölenlerin sayısı çıkarılmalıdır. Yaklaşık 26,000 TC kökenli öğrenci ve görevli de bu rakamdan düşülmelidir. Ancak her halde Kuzey Kıbrıs’taki Türkiye kökenli nüfus 2006 yılında yapılan sayımdan çıkarsandığı gibi 120,000 dolayında değil; 220,000 ile 230,000 arasındadır.

Bu rakama ne zaman ulaşıldığına bakıldığı zaman, Birleşmiş Milletler Annan Planı Referandumu sonrasında özel bir yere sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Kuzey Kıbrıs’ta daimi ikamet edenlerin ülkeye geliş yılına göre sayıları

Tablo 2’den de görüleceği üzere 2003 yılından sonra toplam 59,849 kişi Kuzey Kıbrıs’a gelmiş ve daimi olarak ikamet etmeye başlamıştır. Rakamlara bakıldığı zaman (bu rakamdan TC kökenli görevli ve öğrenciler düşülmelidir) 2003 sonrasında 1975–76 döneminden sonra en yoğun nüfus akışına tanıklık eden dönem olduğu ortaya çıkmaktadır.

1974 yılından bu yana KKTC vatandaşlarının giriş ve çıkışlarına bakıldığı zaman ise dışa göç konusunda bir eğilim gözlenmektedir. KKTC vatandaşları arasında iltica talebi ile İngiltere ve diğer Avrupa ülkelerine gittiği tahmin edilen 3500–4000 dolayında TC kökenli insan ve çeşitli amaçlarla geçici olarak yurt dışında bulunan Kıbrıs kökenliler rakamdan düşüldüğü zaman yaklaşık 35,000 Kıbrıslı türkün daimi olarak ülkeden ayrıldığı görülmektedir.

Ayrıntılar içinde kaybolmadan genel tabloya bakıldığı zaman son 30 yıllık dönemde Kıbrıs’ın kuzeyine yoğun bir TC’li nüfus akışı olduğu ve Kıbrıslı Türklerin de belli dönemlerde yoğunlaşmak üzere dışa sürekli göç verdiği sonucu çıkarılabilir. Rakamlara bakıldığı zaman bunun Kıbrıs’ın Kuzeyinde “radikal bir demografik değişiklik” anlamına geldiği açıktır.

Türkiye’den getirilen yıllara göre nüfus artışları. Yıla dikkat edilirse, 2003’ten sonra bir artış vardır. Bunlar gelip daimi olarak ülkede kalmaya başlayan insanlardır. 1975-1979’da gelenler, bilmiyorum bu grafikte okunabiliyor mu? Bunlar genel rakamlardır. Özellikle Annan Planı döneminden sonra çok daha arttı bu. Ben aylık olarak bu raporları alıyorum. Hepsi de elimde vardır. Arkadaşlar, 1974’ten itibaren gelen insanların rakamlarını biliyoruz, çıkan herkesin rakamlarını da biliyoruz. Kalan rakam 193,617. Bu rakamın % 1,8’i ölmektedir. Ama aynı zamanda doğmaktadır da. Dolayısı ile Türkiye’deki köy nüfus artış hızını da düşünersek %1,2 gibi bir artış hızı elde ederiz. Ama KKTC’ye giriş ve çıkışı hesaplayacak olursak, 45 bin eksik buluruz. Buna nüfus artış hızını da yıllık olarak eklersek dışa verdiğimiz rakamı elde ederiz. Dolayısı ile nüfus ile ilgili yorum yaparken, kapı rakamları bazı riskler taşır, ama bunlar büyük riskler değildir. Bunların içinde bir kesim iltica etmiş olanlar da vardır.

Peki, sorunu salt bir göçmen hakları çerçevesinde ele almaya çalışanlar ne yapmaktadır? Sözü edilen “yeni” söylemin öne çıkardığı noktalar nelerdir? “Türkiye kökenli insanlara karşı ırkçılık yapılıyor”, “Türkiye

kökenli insanlara karşı ayrımcılık yapılıyor” vb. Aslında bu duyarlılık sahte bir duyarlılıktır. Çünkü Kuzeye gelen insanları aşağılayan, ayrımcılığa tabi tutan onları en ağır biçimde sömüren sermaye sınıfıdır. Ancak ünlü “şeytanca işler, şeytan aktörler” süreci çalışmakta ve en ağır koşullarda çalıştırılıp, hayvanların rahat yatamayacağı yerlerde barındırılan, temizlik olanağı sağlanmayan işçiler (aslında büyük çoğunluğu köylüler) daha sonra “bunlar hayvan gibi yaşarlar, hayvan gibi kokarlar, bundan daha fazlasına layık değildirlere” denerek aşağılanmaktadır. Bir başka deyişle onların bu durumda yaşamalarına neden olanlar, onların bu kötü durumunu yine onların “kişisel özellikleri” ile açıklamakta ve üzerlerindeki sorumluluğu “ırkçılık” ile çalışanların üzerine atmaktadırlar. Ayrımcılık, ırkçılık, aşağılama tutumu Kuzey Kıbrıs üst sınıflarından toplumun diğer kesimlerine bulaşmaktadır. Bu bulaşmadan zaman zaman Kıbrıs solunun da etkilendiği doğrudur. Nitekim toplumun geniş katmanları izlenen nüfus politikası ve bu konudaki hegomonik söylemi açık etmek yerine, insanlar üzerine odaklanmakta, onların giyim şeklini, plajdaki davranışını vb. eleştirmektedir. Liberal söyleme at oynatma alanı bırakan eğilim ise tam da budur. Yapısal olan politikayı hiç görmeyen, sınıfsal bir analizin yanından geçmeyen bir sahte duyarlılık, emin (ve risksiz) bir konumdan atıp tutmaktadır. Ortada ne hakkında konuşulan insanların sendikalaştırma girişimi vardır, ne de onların sorunlarını kamusal alana taşıma kaygısı. Hedef varsa yoksa izlenen nüfus politikaları konusunda rahatsızlığını ifade eden muhalifler. Yaşadığı gelişmelerden dolayı Şair Mehmet Yaşın’ın dediği gibi adeta “yıldırım çarpmış yumurtaya” dönen, günlük ilişkilerinde kendini her gün daha nefessiz hisseden Kıbrıslı Türkler güya ırkçılıktan kurtarılacak. Konum bellidir ve günün sonunda hegomonik olan söylemin farklı aksesuarlarla yeniden üretimidir. Peki, bu konuda diğer ülkelerde ne oluyor?

Göçle ilgili yaşanan sorunlarda her ülkenin kendi koşullarının önemli görülmesi, ulaşım ve yerleşim ile ilgili konularda AB üyesi ülkeler içinde bile kimi zaman sınırlamalar getirilmesi, gizli göçmenliğin engellenmesi için özellikle AP’nin çalışmaları vardır bu konuda ve aile birleşmesi konusundaki sürenin artırılması söz konusudur. Peki, bu konuda ne yapılabilir? Kıbrıs Türk toplumu başarı ile uygulanan bu politikalara hayır demiştir. Bundan sonra ne yapılabilir? Bizim ihtiyacımız olan sınıfsal bir bakış açısıdır. Bunu söylerken moda bir kelimeyi kullanmak için söylemiyorum, burada üst düzey bürokratların kendi aralarında yaptıkları konuşmalardan da alıntı yaparak söylüyorum, burada sermayenin kendini yeniden üretmek ya da birikim elde etmek için belli bir nüfus yoğunluğuna bu ülke içerisinde gereksinim vardır. Bunu bir yere yazınız.

Ancak Kuzey Kıbrıs ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki asimetric ve masum olmayan ilişki, (yayılmacı itkiye de sahip olduğundan), aynı zamanda “içseldir”. İçsel olması sözü edilen ilişkinin, aynı zamanda buradaki sermaye sınıfının kendi gelişmesinin temel dinamiği olarak işlev görmesinden kaynaklanmaktadır. Bir başka deyişle, Kuzey Kıbrıs’a de-facto durumu korumak, pekiştirmek ve yeniden üretmek için “getirilen/gelmeye mecbur bırakılan” (bu ayrım önemini yitirmiştir) nüfus, aynı zamanda Kuzey sermayesinin birikim yapılarının (sermaye birikim bunalımı, sermayenin genişlemesi, pazar sorununun minimize edilmesi, mal/mülk talanı, arazi kullanımı vb.) en önemli bileşeni haline gelmiştir. Bir başka deyişle Kuzey Kıbrıs sermayesinin önde gelenleri salt işbirlikçi komprador bir sınıf değildir. Aynı zamanda kendi gelişme olanakları da berhava/paralize edilmiş bir sınıf olarak sürecin organik aktörleri haline gelmiştir. Dolayısı ile TC’nin Kıbrıs’taki tahakkümü için en önemli öğelerden biri olan, nüfus aktarımı, Kuzey Kıbrıs sermayesi için de elzemdir. Hem ekonomik olarak (ucuz emek + emek piyasasının yeniden düzenlenmesi + örgütlenme ve dayanışma olanaklarının berhava edilmesi + eğitim/sağlık/sosyal politikalar konusundaki taleplerin nefesinin kesilmesi vb); hem de birçok ekonomi dışı süreç için. Kuzey’de Kıbrıs Rum mallarının, topraklarının talanı ve gaspı, Karpaz topraklarının park dışındaki amaçlar için kullanımı konusu buna verilebilecek örneklerdir.

Bu ülkede artık yerel direniş politikaları geliştirilmelidir. Nedir kastedilen? Bu ülkede, nüfus politikası ile de düşünülerek, on tane insan oturmuş ve bütün yerleşim yerlerinin isimlerini değiştirmiştir. Eğer durum buysa, ben de mektuplarımın ve bütün maillerimin üstüne Abohor diye yazacağım. İçine de Cihangir diye yazarım iletişimde bir sorun olmasın diye. Sen nüfus getirdiysen ve sendikalaşmayı dayatıyorsan, ben de sendikalaşacağım. Emek piyasasında hiyerarşi oluşturulmasına müsaade etmeyeceğim. Hatırlarsınız sermaye farklı asgari ücret istemişti bu ülkede, dolayısı ile burada yapılabilecek şey budur ve en önemli konulardan bir tanesi ırkçılık, politikaları eleştirmek yerine insanları eleştirmektedirler, onun yaptığını eleştirmektedirler. Bu mücadele artık bu insanlarla birlikte verilmek zorundadır. Verilmezse kimse hayal kurmasın, çünkü insanlar değil politikadır eleştirilmesi gereken.

Halil Paşa: Teşekkür ediyorum. Bu arada arkadaşlar belirtiyim, soruları almaya hazırız. Soruların yazılı olduğu kâğıtları toplarlarsa arkadaşlar memnun oluruz. Şimdi de sözü Mehmet Hasgüler arkadaşına veriyorum.

Mehmet Hasgüler: Burada birçok değerli abilerimiz, arkadaşlarımız var. Benden önce birçok şey söylendi. Ben çok az konuşacağım. Şöyle bir şey var, bir defa biz bazı şeylerin altını çizmemiz gerekiyor. Nüfus meselesi bize 2 Mayıs 1975'te 60 sayılı bir yönetmelikle Türkiye'nin buradaki işgücü açığını gidermek için buraya nüfus göndermesiyle başladı. 1975–2008, nereden baksanız 33 yıldır bu politika devam ediyor. "GİZLİ" ibaresi ile yayınlanmış bu belge. 1974'e baktığımızda, bulursanız, mutlaka okuyun Erbil Tuşalp "Paşa ile General"; burada 1974 savaşını gerçekleştirmiş olan bir Paşa ile ölü olan Lala Mustafa Paşa'yı konuşturarak Kıbrıs'ta yapılacak olan her bir adımın nasıl uluslararası hukuka uygun olması gerektiğini de itinayla ortaya koyduğunu söylüyor. Yani bizim 1974'ten sonra zaman zaman Denктаş'ın, zaman zaman başka siyasetçilerin ifade ettiği Kıbrıs'ta bugün ateşkes koşullarının geçerli olduğu 24 Nisan 2004 Referandumu'nda Annan Planı kabul edilseydi, başka koşullara geçerli olacaktı, ama bizim hala daha birinci referans noktası olarak almamız gereken halen Kuzey Kıbrıs'ta 20 Temmuz–15 Ağustos'ta yapılan ikinci harekâttan sonra başlayan koşulların ateşkes koşulları olduğunu ve bu koşulların da kolaylıkla buraya yasa dışı nüfus aktarımını başta Cenevre konvansiyonunun olmak üzere, 2002 yılında Lahey'de kurulmuş olan Uluslararası Ceza Mahkemesi ki bu gerek Ruanda gerekse Yugoslavya'da kurulmuş olan de-facto mahkemenin çok daha farklı bir niteliğe sahiptir, çünkü dünyaya şamil olabilecek bir niteliktedir. Dolayısı ile buraya yasa dışı olarak yerleştirilen nüfusun insanlık suçu oluşturabileceğini söylemek mümkündür. Bununla ilgili özellikle 1990 sonrası siyaseten, bu nüfusun iç politikayla çok fazla iç içe geçmesinden ötürü müdahale edildiği de bilinen bir gerçektir. Bu müdahalenin hatta Güvenlik Kuvvetleri Komutanı tarafından beş bin vatandaşlıkla artırıldığını, bunu Yeni Doğu Partisi'nin kazanması için yaptıkları şeklinde ifadeler de var. Bunlar bile tek başına savaş suçu oluşturabilecek açıklamalardır. Bu, Özker Özgür'ün 20 Ağustos 1990'da yazmış olduğu makalesinde vardır, Direkt olarak GGK'ya atıf yapıyor. Bence birinci referans noktası bu, yani kuzeyde ateşkes koşullarının geçerli olmasından ötürü buraya yasa dışı nüfus aktarımı uluslararası anlaşmalara aykırıdır. İkinci nokta ve bence daha da önemlisi, tabi arkadaşların değindiği hassasiyetlere ben de katılıyorum, yani ırkçılık da, ekonomik sınıfsal koşullar da tartışılabilir. Ancak ikinci nokta Kıbrıs Türkü'nün kendi kaderini tayin hakkını kullanma aşamasında buraya getirilmiş olan bu nüfusla birlikte buraya 1974'de kadar getirilmiş olan "orijinal" dediğimiz nüfusun neredeyse iki katını oluşturan ve Türkiye'den bir şekilde getirilmiş olan nüfusun buradaki halkın kendi kaderini tayin hakkını berhava edeceği gerçeğidir.

Bugün bu sorun çözülmemiştir ve devam etmektedir. Dolayısıyla bence, biz bu meseleye bakarken bu iki noktadan yaklaşmamız ve tartışmalarımızı elbette Avrupa'da geçerli olan insan hakları ve buna benzer meselelerle de tartışabilmeliyiz, ele alabilmeliyiz. Ama buraya getirilmiş olan nüfusun buradaki tayin edici yönünü, yani bizim açımızdan yaşamsal olan yönünü, bizim siyasal yaşamımızı, bu ülkedeki Kıbrıs Türkü'nün varlığının tayin edici olan yönünü, kendi kaderini tayin hakkını buraya getirilen nüfusun engellediği gerçeğidir. Bu dünyanın çok değişik yerlerinde, çok açık bir şekilde de yapıldığını da biliyoruz. Örneğin 2004'te Kürtler Kerkük'e nüfus aktarıyorlar ve bu sözünü etmiş olduğum ama Türkiye'nin henüz onaylamamış olduğu Lahey'de Temmuz 2002'de kurulan Ceza Mahkemesi'ne atıf yapılarak, Cenevre Konvansiyonu'na atıf yapılarak, 1998 Roma sözleşmesine atıf yapılarak savaş suçu işledikleri söyleniyor. O zaman Kıbrıs'a gönderilen nüfus bir savaş suçu teşkil etmiyor mu? Ben sadece bunları söylemek ve buradaki diğer değerli insanların görüşlerini öğrenmek istiyorum.

Bana bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Halil Paşa: Bizler de Sayın Mehmet Hasgüler'e teşekkür ediyoruz. Son iki konuşmacımızın yaptıkları konuşmaları da özetleyecek olursak, kısaca Sn. Muharrem Faiz dünyada artık her otuz beş kişiden birisinin göçmen olduğunu, kapitalizmin ulusal ölçekten çıkıp küreselleştiğini ve yersizlik, yurtsuzluk kavramının buna bağlı olarak geliştiğini, aslında bunun insanların kedi istenciyle değil kapitalizmin küreselleşmesiyle olduğunu söyledi. Bazı ülkelere girmek zor, girince de vatandaşlığı kolay veriyorlar dedi, birinci uygulama olarak. İkinci uygulama olarak ise bazen giriş kolay oluyor ama entegrasyon sürecini uzun tutuyorlar dedi. Kıbrıs için her ikisi de çok kolay girişi da vatandaşlığı da şeklinde konuştu. Ve buradan çıkararak ekonomik zor ve politik, ekonomi dışı zor olarak açıkladı göçmenliğin nedenini. Etnik konsolidasyon, sulandırma yapmaya İsrail'in uygulamalarını, etnik temizliğe Ermeni sorununu örnek gösterdi. Burada olanları özetleyecek olursak, iktidar alanı gözetiminde buraya taşınan nüfus aslında Türkiye'nin dünya kapitalizminde, ben size şöyle izah edeyim, çünkü Muharrem arkadaşımız daima akademik kavramları kullanmasını çok sever, Türkiye emperyalist bir ülke olmadığı halde emperyalist emelleri varmış gibi davranarak, bunu da ideolojik olarak kabul ettirerek vatandaşlarına, böyle bir havayla Kıbrıs'a gelmektedir. Bu aslında basit olarak Cenevre Konvansiyonu'nun gündeme gelmesine yol açtı, çünkü bölgeye taşınan bu nüfus hangi amaçla taşınırsa taşınırsın Kıbrıs insanına uygulanan bir etnik

sulandırmadır. Bunlara karşı olarak Muharrem arkadaşın önerdiği şey, onlar köy isimlerini değiştirirlerse biz de köy isimlerinin eskisini, eğer onlar sendikasıylaştırmayı, ucuz iş gücünü dayatıyorlarsa, biz de sendikalaşmayı, farklı ücretlere karşı eşit ücreti, ırkçılığa karşı da bu etnik sulandırmayı gündeme getirerek savunmaya hatta direnişe geçmeliyiz dedi.

Mehmet Hasgüler arkadaş, 2 Mayıs 1975 60 sayılı yönetmelikle bu işgücünün adaya taşınmaya başlandığını, aslında adada ateşkes koşulları olduğunu, bu koşullarında yasa dışı nüfus aktarımının Cenevre Konvansiyonu'na göre suç olduğunu, dahası uluslararası Lahey Ceza Mahkemesi kapsamında yasa dışı nüfus aktarımının insanlık suçu oluşturabileceğini belirtti. İkinci olarak da buraya taşınan nüfus Kıbrıslı Türklerin kendi kaderlerini tayin etmesini engellemektedir dedi.

Bu arada sorularımız geldi. Ben soruları alarak Alpay Durduran'dan başlayım.

1975 sonrası Kıbrıs'ta doğan kişiler genel sayımda Kıbrıslı mı, göçmen mi sayılmalıdır? Örneğin ailesi Türkiye Cumhuriyeti'nden gelip kendisi Kıbrıs'ta doğanlar gibi?

İkinci soru ise, her isteyen göçmen kişi işverenle anlaşıp çalışma izni alabilir mi? Bunların yasada bir sınırlandırması yok mu? Kayıt dışı çalışanlara yönelik mücadelenizi açıklar mısınız?

Son olarak, bu topraklardaki asimilasyon yağmayı, Rum'un, Türk'ün malını yabancılara peşkeş çekmeyi ve kansız soykırımıdır. Avrupa, dünya ve bunların meşhur hukukları bunları neden görmüyor? Böyle bir örnek dünyanın başka bir yerinde var mı?

Alpay Durduran: Ben çok yasal ya da uygun terim kullanmayı doğru bulmadığımı baştan söyleyeyim. Bunlara fazla dikkat etmeden şunu söyleyeyim; bir kimsenin göçmen olması göçmen niteliği yoksa yasal olması gerekir. Hangi yasa? Burada Cenevre Konvansiyonu'ndan bahsettik, dolayısı ile buraya geçici olarak gelmeyen herkes gayri meşru olmaktadır. Bu kişilere ne göçmen ne de Kıbrıslı diyebiliriz. Burada siyasi sorun vardır ve bugün için çok önemlidir. Bir kişinin nerede ikamet edeceğinden çok daha önemlidir. Hatta mülkiyet hakkından bile daha önemlidir. Çoğu Kıbrıslı mülkiyet hakkının elinden alınmasını bile kabul etti, sırf bir çözüm olabilmesi için. Savaş tehdidi var her tarafta o nedenle önemli olan siyasi bir çözümdür. Doğrudur sayımın düzgün yapılması lazımdı.

İkinci konu evet insan hakları ile ilgilidir. Eğer siz bu insanların insan haklarını korumak, bu ülkede insanca yaşamalarını, iyi ilişkiler kurulmasını görmek istiyorsanız, sosyal tehdit haline gelmelerini istemiyorsanız kategori kategori ele alınmalıdır.

2 Mayıs 1975'te biz görmeden mecliste onaylamışlar, bunu açıklasalar en milliyetçi kişi bile buna şiddetle karşı çıkardı. Daha insanlar Limasol'dadırlar, getirmeyin Türkiye'den insanları diye bağırlar çağırırlardı. Niyet 90 bin kişi getirmeydi ama kala kala 30 bin kişi kaldı, çünkü bakamadılar insanlara. Osmanlı'nın politikasıdır bu. Bunları Yardım Heyeti'nin başkanı söyledi. Biz bunları zamanında uyguladık, şimdi de Kıbrıs'ta uyguluyoruz. Buraya bağladılar bir boru yukardan akar, bir boru aşağıdan boşaltır, ne kadar biriktirebilirlerse biriktirecekler. 1980'den sonra baktılar Türkiye'ye giden insanlara iş vermiyorlar, serbest bırakalım gelen kalsın dediler. Mahkeme kararı var, milli politikamız Kıbrıslı Türklerin nüfusunu artırmaktır. Mahkemeye gidince bu gerekçe gösterdiler ve haklı çıkardı mahkeme kendilerini. Anayasadan daha yüksek bir hak olarak kabul etti mahkeme, milli politika diye. O nedenle buraya yerleştirilenler insani nedenlerle değildir. Bu akşam duyduklarımı hiç anlamadım ve çok üzüldüm.

Her yıl Türkiye-KKTC arasında sosyal ve ekonomik koordinasyon paketleri imzalanır. Hiçbir politika dışarıda kalmaz. Bu insanların sorunlarını çözmek için yapılan bir şey görmüyorum. Maksatlardır bunlar. Siyasi olarak Kıbrıs sorununun çözülmemesine hizmet etmektedir. O nedenle bizim için tehdittir. Ben bir Kıbrıslıdan, herhangi birisinden evinin etrafının kuşatılmasına bu kadar rahat yorumlar getirebilmesini doğrusu ilk defa duyuyorum. Çok üzüldüm. İster Kıbrıslı sayın, ister göçmen sayın, hiçbirisi doğru değildir. Bu sayımın kendisi da doğru değildir. Başbakan çıktı televizyonlarda ilan etti, sayılmayanları sayacağız diye. Daha bekliyoruz.

Her isteyen göçmen kişi işverenle anlaşıp çalışma izni alabilir mi? Bu bize şeyi hatırlatır, TC ile bu devlet arasında bir dizi anlaşma var, bu anlaşmaya göre kaç tane madde varsa, o kadar madde de Türkiye ile Almanya arasında işbirliği anlaşması var. Yani iş gücü konusunda standart anlaşmalar var. Sade Almanya'dan bir talep varsa işverenler ona göre isteklerini bildirirler, o talep Türkiye'ye iletilir. Türkiye ona göre tedbirler alır ve bunu duyurur, sınavlar yapılır, seçilir ve oraya gider. Orada iş değiştiremez, gittiğinde gerekli şartlar hazırlanmıştır, kalacağı yer vs bellidir. İşveren eğer istemezse kendisini, geri ülkesine gider, şayet başka işçi talebi olursa tekrar Almanya'ya gidebilir. Bizde ise gezerken bakarsa da camda yazı

vardır, hemen başvurup girebilir. Burada iş değiştirmeye hakkı vardır. Hiçbir denetleme ve kontrol yoktur. Almanya'da sadece sendikanın toplu iş sözleşmesi olan yerde ya da komite kurup da işçi ücretlerini denetlediği yerde çalışabilir yabancı işçi. Almanya'da gördünüz bilmem "Siirt Kasabı" veya "Sarı Çizmeli Mehmet Ağa" gibi tabelaları zamanla orada kalanlar yaptılar, Almanların oradaki Türklere karşı nasıl sinirlenmeye başladıklarını görürsünüz. Hiçbir şekilde çoluğunuzu çocuğunuzu alıp oraya yerleşemezsiniz. Bizde ise bir da bunları yasallaştıralım, kaçak olmasınlar diye... İlkokullara da gittiler tabii... İlkokulların çoğunluğuna bakın... Şimdi Türkiyelilerin elindedir. Polislerin % 55, askerlerin %88 kusuru Türkiyelidir.

Son soruya ise, Kıbrıs gibi küçücük bir yerde, üstelik onun da bir parçasında bizim sorunlarımız bizi ağrıdır, onların pek fazla umurunda değildir. Cenevre Konvansiyonu'nu da suç ilan etti diğer arkadaşlarımız, evet bize göre suçtur, her normal vatandaşa göre suçtur. Ama karşıdaki da umursuz olduğu için cezası da konmadığı için onlara göre bu suç bile sayılmaz. O nedenle bu bizim derdimiz, biz söylenip ağlamaya devam edeceğiz. Bugün Türkiye'nin AB macerası vardır, üyelik ilişkileri vardır, bu ilişkilere karşı bir takım engeller yarattığı için Kıbrıs sorunu ile ilgilenmektedirler, ama bizim sorunumuzu çözmek için değil, ayaklarına takılmaması diye ilgilenmektedirler. Biz da şikâyet ederiz, "Yabancı işçilere karşı hareketler pek de sempatiyle karşılanmaz hal" diye uyarırlar bizi. Rum tarafı da bunlardan şikâyetçi, biz da bunlardan şikâyetçi. Maalesef haklıyız ama yapacak pek bir şey yok gibi. Umarım Kıbrıslılar artık biraz da kendilerine hak istemeyi becerirler.

Halil Paşa: Sn. Mete Hatay'a yöneltilen soruları okuyorum. Göçteki ekonomik neden öne çıkıyor. Kıbrıslı Türkler İngiltere gibi ülkelere giderken, Türkiye Cumhuriyeti'nden Kıbrıs'a gelenler burayı sığına tahtası olarak görüp üçüncü, yani Avrupa ülkelerine gidiyor mu? Bu konuda bir araştırma var mı?

İkinci soru, Türkiye nüfus politikası ile Kıbrıs sorununu yönlendirici bir husus olarak görüyor. Buna karşılık olarak Rumların ülkedeki Türkiyeli nüfusu gündeme getirmeleri ırkçılık mı? Rumlar ne yapsın? Türkiye'nin kuzey gibi güneyi de yönetmesine razı olsunlar mı? Sizce nüfus sorunu nasıl çözülür?

Mete Hatay: Yukarıda da anlattığım gibi 1974'den 1980 yılına kadar Türkiye'den Kıbrıs'a getirilen yaklaşık 30,000 kişi vardı. Bunların 6,000 kadarı Kürt asıllıydı. KKTC vatandaşlığı almış bu Kürt asıllılardan bazıları 1990 ve 1997 yılları arasında İngiltere'ye giderek iltica talebinde bulundular. Bundan dolayı 1997'de İngiltere KKTC'ye vize uygulamaya başladı. Bu kişilerin bir kısmı orada ikamet hakkı alırken bir kısmını da iltica talebinde bulunmuştu. Talebi kabul edilenlerin Avrupa'nın çeşitli ülkelerine yerleştirildiklerini biliyoruz. Bunun yanında güneye giden birçok Kürt kökenli TC vatandaşı da var. Daha doğrusu hem KKTC-TC vatandaşı hem de sadece TC vatandaşlarının sınırından geçip orada iltica talebinde bulunduğunu biliyoruz. 1985'ten beri yapılan birçok çalışmada bunların verileri, rakamları da yer alıyor.

İkinci soru konusunda, Rumları bu konuda suçlamamak lazım. Rumlar için Kıbrıs 1974'ten sonra mallarını kaybedip güneye göç etmiş bir sürü insanı barındıran bir ülkedir şu anda. Onların mallarının burada paylaşılıp dağıtıldığı da bilinen bir gerçek. Buraya gelen nüfusun tabii ki, özellikle bu rakamlarının abartılı abartılı sunulması. Benim inancım bu rakamların böyle abartılarak sunulması Rumları barıştan uzaklaştırıyor. Bizdeki korkunun onlara geçtiğini ve biz bu durumda nasıl barış içerisinde yaşayabiliriz diye korkuya kapıldıklarını düşünüyorum. Çünkü onlar da biliyorlar ki Cenevre Konvansiyonu vardır ama nüfusun tersine zorla geri gönderilmesi yoktur. Nüfus aktarımları yapıldıktan sonra uluslararası bir anlaşma çerçevesinde anlaşılmadıktan sonra geri nüfus aktarımı yapılamaz, çünkü gelen nüfusun da belli insan hakları vardır. Bu doğrultuda bir anlaşmanın parçası olarak bu nüfusun büyük bir kesimi burada kalacaktır. Tabii bu büyük kesimin rakamları tam olarak nedir belli değildir. Bu rakam ne kadar büyüse Rumları barıştan o kadar uzaklaştırır. Ve bu tip abartılı yayınlar onları masadan soğutuyor.

Son soru için, benim kitabın sonunda da yazdığım bir öneri vardır. İlk önce şu anda vatandaş olan nüfusu ele almamız lazım. Bu veri bütün partilere verilmiştir. Ayrıca seçimlerde oy kullanan kişilerin listeleri de bütün partilere verilmiştir. Bütün partiler bir araya gelerek seçmen nüfusun etnik yapısını 4-5 gün içerisinde belirleyebilirler. Bu tespitleri uluslararası kurumların temsilcilerine de verebilirler ve vatandaş nüfusumuz şu kadardır diyebilirler. Bu nüfusun şu kadarı da TC kökenlidir diyerek bu sorundan kaynaklanan stresi de ortadan kaldırabilirler. Geri kalan burada çalışan işçilerdir. Çalışma izinleri olduğu sürece burada çalışırlar ve çalışma izinleri bittiği gün de geri dönerler. Öğrenciler vardır, mezun olduklarında geri dönerler.

Halil Paşa: Bugün AKEL Genel Sekreteri şöyle söyledi: Biz nüfus politikası konusunda bir olmazsa olmazımız vardır, Kıbrıslı Türklerin kendi kaderini tayin hakkını engellemeyecek kadar olanlar kalsın dedi.

Mete Hatay: Bu konuda 50 bin gibi bir rakam vardır.

Muharrem Faiz: Bir öneri yapmak istiyorum. Arkadaşlar hiç kafamızı rakamlarla meşgul etmeden, Devlet Planlama Örgütü (DPÖ) diyor ki bu ülkede 178 bin vatandaş var. En son cumhurbaşkanlığı seçimlerinde 150 bin civarı bir seçmen olduğu söylendi. Demek ki 28 bin vatandaş vardır 17 yaş altında. Hâlbuki nüfus kütüğünde 40 bin kişi var. Yani kayıtlar birbirini tutmaz.

DPÖ'deki "bize daimi ikametgâhı Kıbrıs olanları saydım ve bunların rakamını 256 bin buldum" diyor. İçişleri Bakanı diyor ki bize 178 bin vatandaş olanların dışındakiler için yasa hazırlandı ve beş yıl burada kalanlara daimi ikametgâh vereceğim. Yani DPÖ daimi ikametgâhı vardır kabul ederek sayım yapıyor, bakan ise daimi ikametgâh vereceğim diyor.

Bu ülkede olup biteni doğru konuşalım. Bunlar bilinmez değil. Burada kendi insanımıza, siz bakmayın Türkiye'ye karşı çıktıklarına falan. Politik bir duruş yoktur CTP'de. Hayatında Çağlayan Parkına gitmedi şimdi da adını değiştirdiler diye kalktı ayağa. Sen oraya gidiyor musun? Burada bir sahte duyarlılık olamaz.

Alpay beyin gösterdiği kitaplarda ne yaptılar? 1996'da sayım yaptılar. BM her on yılda bir sayım yapılmasını talep eder. On yılda bir sayım yapıldığında nüfustaki değişime göre belli bir değişim hızı elde edersiniz. Ve böylece oynama yapamazsınız rakamlarda. 2006 Nisan ayında sayım yapmadan önce DPÖ'nün Mart ayındaki sitesinde nüfus 210 bin görünüyordu. Sayımda 265,00 çıktı.

Mete Hatay: Benim burada bahsettiğim, seçmen, eğer sen bir nüfus sayımı yaptıysan ve oradaki vatandaş sayısı 178 bindir, seçmen listeleri, nasıl ki seçimlerde asılır, bütün bölgelere yolların. Bu verilerle 8 tane parti çalışma yapip sayıyı belirleyemez mi yani?

Halil Paşa: Araya gireyim, burada soru nüfus sorunu nasıl çözülür şeklindeydi. Mete Hatay arkadaşımız da bu konudaki önerisini belirtti. Muharrem Faiz arkadaşın söylediklerini zaten Sn. Durduran da teyit etti; DPÖ'nün hiçbir güvenilir verisi yoktur.

Ben ortamı da biraz yumuşatmak için Şener Şenocaklı isimli bir arkadaşın yazdığı bir notu okuyayım. "Vilayet Olmaya Hayır" diye bir sloganı Güzelyurt sokaklarında gören bir Türkiyeli misafir buna hayret ederek, kendilerinin Türkiye'de vilayet olarak kalmak için büyük mücadele verdiklerini söylemiş.

Şimdi sorulara devam edelim. Türkiye burayı işgal ederek savaş suçu işlemiş sayılmaz mı diye soruyor.

Mete Hatay: Tabi ki sayılır, Türkiye burada savaş suçu işlemiştir. Ancak burada savaş suçunun içeriği ve buna bağlı olan yaptırımları muğlâktır.

Halil Paşa: Burada bir de tüm konuşmacılara yönelik bir soru var: Türkiye'den Kuzey Kıbrıs'a taşınan ve ya kendiliğinden gelen nüfusu herhangi bir ülkeye olan normal bir göç olarak mı yoksa uluslararası hukuk ve Cenevre Konvansiyonu'na aykırı bir uygulama olarak mı değerlendiriyorsunuz? Sanırım bunun cevabı verildi.

Diğer soru, tamamen kontrolünde olan ve Kıbrıslıları azınlık durumuna düşüren bu yapı karşısında seçimleri nasıl değerlendiriyorsunuz? Ve seçim bir çare midir? Ne yapmalı?

Mete Hatay: Seçimlerde YKP'nin tavrına ben saygı duyuyorum. Ama ben oyumu kullanacağım.

Halil Paşa: Surlariçi yerleşimi nasıl yapılmıştır? Daha önce boş bir alan mıydı? Tarihi bir özellik taşıyor muydu? Gelen insanların Surlariçine yerleştirilmesine kimler karar verdi? Tabi ki devlet. Ancak daha sonra çalışma izni, oturma izni olmayan binlerce insan gemilerle uçaklarla geri gönderildi. Madem geri gönderileceklerdi neden girişlerine izin verildi?

Mete Hatay: Surlariçi ile ilgili bir çalışma da Muharrem arkadaş yaptı. Surlariçi'nin şu anki mal sahiplerinin % 85'i Kıbrıslı Türklere. Burada yaşayan insanların (göçmenlerin) çoğu kiracı durumdadır. Buraya nasıl geldiler? Daha önce anlattım, 1980'lerle birlikte bavul ticareti vs. nedeniyle bir sürü insan Kıbrıs'a gelmeye başladı. Aracı, taşeron görevi yaparlardı. Biz Uzakdoğu'dan getirirdik, Türkiye'nin kendi kendini izole ettiği dönemde, Türkiye'ye bir sürü mal sokardık ve para kazanırdık. Ve bu insanlarda aracılık yapardı bu işte. 1974 sonrası Lefkoşa Surlariçi nüfusunda büyük bir boşalma yaşandı. 1963 ile 1974 arası 3 bine yakın Kaymaklı göçmeni gibi bir sürü insan vardı Surlariçi'nde, bu nüfus 1974 sonrasında Kızılbaş, Yenişehir veya başka köylere dağıldı. Bu bölgede bir boşalma yaşandı. Daha sonra bölgenin kendi sahipleri yavaş yavaş ilk önce daha lüks veya yeni binalara taşınır, sosyal konutlar yapılır ve orta sınıf oraya taşınır. Boşalan binalara da yavaş yavaş bavul ticareti yapan insanlar girmeye başlar. Bu arada tekstil sektörü gelişmeye başlar 10 bine yakın işçi gelir. Çoğunluğu Türkiye'den, bir kısmı Pakistan ve Hindistan'dan, bir ara Arnavutluk'tan vs. Onlar için bir barınak yeri olarak kullanılmaya başlandı Surlariçi. Sanayi

bölgesindeki fabrika arkasındaki koğuşlar yapılanaya kadar. Orada bayağı büyük hapishane gibi hanlar yapıldı. Şu an 5 bine yakın insan oralarda konaklamaktadır. Daha sonra inşaat sektörü ile inşaat işçileri geldikten sonra, bizim Yenikent, Gönyeli ortaya çıktıktan sonra, Hamitköy'deki villalar ve evler büyüdüktan sonra, oraları boşaldı, buraları doldu. Yani sınıfsal, şehir içindeki çöküntü alanları dediğimiz alanlar oluştu ve bu çöküntü alanlarına insanlar geldi. Yani Osmanlı evlerini, Lüzinyan konaklarını beğendikleri için değil, yalnız orada kalacak yer buldukları için.

Halil Paşa: 1974'ten beridir orijini Kıbrıslı olanlar ile orijini Türkiye olanların evlilikleri ne kadardır? Belli bir sayı var mı? Orijini Kıbrıs olanlar ile melez evlilikler ne kadardır? Bu evliliklerin çocuk sayısı nedir? Orijini Kıbrıs olan çiftlerin çocuk sayısı nedir? Gelişmiş ülkelerde göçmenlerin nüfusa oranı ne kadara kadar olabilir?

Muharrem Faiz: Orijin ya da melez gibi terimler çok dikkatli kullanılması gereken terimlerdir. İnsanı rencide eden kelimeler kullanılmamalıdır. İnsanlara psikolojik davranmalısınız. Göçmenlerin nüfusa olan oranı çok yerinde bir sorudur. Bütün Avrupa ülkelerinde, 34 tane ülke inceledik bu konuda, kabul edilebilir olan oran % 9 ile 13 arasındadır. Burada Alpay Bey haklıdır. Yani Türkiye'nin resmi politikası ve buradaki sermayenin, yerli komprador işbirlikçilerin yaptığı çok ayıp bir şeydir. Hem insanları zor ile taşıyor hem de buradaki insanları nefes alamaz duruma getiriyor. Bunları belirtelim. Oran çok yüksektir. İngiltere'de kırk kişilik bir sınıfta beş-altı tane göçmen çocuğu olduğunda karşı çıkarlar. Yani o kadar bir ırkçılık vardır. Ve ayrımcı politikalar geliştiriyorlar. Kayıt da olsa, çalışanlar ile nasıl bulabilirsiniz bu çocukları. Sınıf içi strateji geliştirmemiz lazım. Burada Türkiyeli insanların da.... Kırk kişilik bir sınıfta yirmi, yirmi iki kişi Türkiye kökenli olduğunda sınıf içi strateji geliştiremezsin. Kamusal alandaki her şey kullanılmaz hale gelir. Yani hastanelere giremez, otobüslere binemezsin. Ve giderek özel sermaye doğru eğilimi artırıyor... Size 1985'te Mecliste yapılan bir konuşmayı aktarayım. Alpay Bey de hatırlayacak bu konuşmayı. Konuşan kişi Raif Denктаş. Şöyle diyor; "Önlerine gelen herkesi ha bire yurttaş yaparak, seçmen ithal etmek konusunda ne denilebilir. Bu konuda Meclis'te yapabileceğimiz en güzel şey Sn. Durduran'ın önerisini kabul edip bu yetkiyi doğrudan doğruya Meclis'e devretmektir. Çünkü bu memleketin sosyal dokusu kötüye doğru değişmektedir. Buna şu veya bu şekilde son vermeliyiz. Barışçıl ve yasal yollarla buna son verilmesini istiyoruz." Bunları rahmetlik Sn. Raif Denктаş söylüyor. O dönemin meclis tutanaklarının hepsini okudum. O dönemde Salih Coşar da Meclis'te bulunuyor ve ses çıkarmıyorlar. Niye konuşmuyorsun? Kronolojik olarak o dönemde bu konuyu gündeme getirdiğinde meram anlatabilirdin. Ben şimdi bir araştırma yapıyorum, insanların gündeminden düştü ve benim elimde yayınlanan bir sol dergi var. Burada planlarla etnik temelde bir bölge yaratılmasına tek söz yok. Türkmenistan göçmenlerinin çalışma izinlerini niçin iptal edilir da onların edilmez? Türkmenistanlıların çalışmasını neden durdurdular, bunları sormak lazım. Bu sol derginin böyle bir derdi yok. Varsa yoksa Türkiye kökenli insanların hakları. "Öteki" konusunu yazmak moda. Ne güzel, güvenli ve entelektüel olarak risksiz bir alandan istediğin kadar at tut. Tartışılacak diye, konuyla ilgili söylem kamusal alan yok ediliyor.

Burada bir de dünyada ne yapıldığına bakmak lazım. Önümüze, ne yapmamız gerektiğine bakalım. Birinci turu Kıbrıslı Türkler kaybetmiştir. İkinci turda, BM'de Zambiya inisiyatifi diye bir şey kurulmuştur. Angolalılar öyle bir doluştular, 220 bin kişi bir anda girdi. İlk girdiklerinde bu kişileri işçi vs diye kullanmaya başladılar. Daha sonra öyle bir köklü duruma girdi ger göndermek da mümkün değil. Gittikleri yerde perişan oldular. Buradaki insanları da gönderin daha beterdir, tatile gittiklerinde bile kalamıyorlar. Yani sen bir insanlık sorunu yaratıyorsun ve bunun farkında da değilsin. Hele hiçbir entelektüel birikimi olmayan, yani Türkiye'de faşistlerin ruh ikizi olan AK partililer gelip burayı ziyaret ettiklerinde ve kendilerine nüfus meselesi var denilmiş, birkaç kişiden duydum bunu, alırsız geriye diyor. 30 yıldır burada yaşayan, yaşam şekilleri değişmiş kişileri nasıl alırsınız? Onun için bu Zambiya siyasetinde hükümete para vererek, ev yaparak yardımcı oluyorlar ki o insanlar orada kalsın, geri dönecekse tazminat versin vs. aynı şey Uganda'da Sudanlılar için de olmuştur. Ve yeni bir kavram çıktı, yerel halkların hakları diye. Çünkü gittiği yerde bütün sosyal mekanizmaları akamete uğrattıyor. Dünyada örnekleri vardır yani, Uganda ve Angola. Herkes kendi katkısını yapması gerekiyor demek ki. İnsanlara değil, politikalara eleştiri getirmeliyiz. Burada görüyorum, sola da etkide bulunmuştur bu, yani Kıbrıslı Türkler de 1960'larda dört tane, beş tane aile aynı evde kalmaz mıydı? Ayıp ediyoruz bu konularda ve bu noktadan itibaren gerici bir konuma geliniyor. Bir röportajda hatırlıyorum, YKP'yi da eleştirdi, söylediğim şudur; gazetede çarşafı insan fotoğraf resimlerini görünce Kıbrıslı kimliği çok önemlidir dedik, strateji olarak önemlidir dedik, ama bu stratejiyi savunmak için perende alırken, niçin perende aldığını unutup geri geri koşmaya başlarsan yaptığın ırkçılık da olabilir. Alpay Bey tabi söyleminde çok dikkatlidir, ama ben bazen görüyorum solda da tutturup gidiliyor,

tekrar ediyorum insanı değil, politikayı hedefe koymak lazım. Yapılabilecekler konusunda da örnekler vardır, geliştirilebilir, bunları gündeme getirmek gerekir.

Mete Hatay: “Melez” çocuk sayısı nedir diye sorulmuştu, 16,200 civarındadır. Gelişmiş bir ülkeye kabul edilen göçmen sayısı konusunda bu ülkelerdeki oranlar bayağı düşüktür, ama örneğin Lüksemburg gibi AB üyesi bir ülkenin % 45 oranında bir göçmen nüfusu vardır. Göçmenler dahil 400 bin kişilik bir nüfusu vardır ve her gün ayrıca 70 bin civarında “cross border” dediğimiz işçi, çalışan kesimi de vardır ve her gün Almanya, Fransa gibi ülkelerden gelip sınırdan geçerek orada çalışırlar. Diğer ülkelerde, İngiltere’de orada doğanları orada doğmuş kabul ediyorlar, bu rakam tahmini % 15 civarındadır, Londra’da bu rakam % 35’e çıkıyordu, ikinci ve üçüncü nesil göçmen çocuklarla bu rakam %60’a çıkıyor. Yani Londra bir göçmen şehri olarak ortaya çıkmaktadır. Büyük ülkelerin daha çok büyük şehirlerinde bir yoğunlaşma oluyor. Ama ülkeden ülkeye değişiyor, bazı ülkeler çok sıkı tutuyor, özellikle Finlandiya dıştan göçü pek kabul etmiyordu uzun yıllar, AB’ye girdikten sonra yavaş yavaş kabul etmeye başladı, İsveç’te %20’ye çıktı rakam ve en liberal göç politikası uygulayan ülkelerden birisi oldu. Tabi 1980’lere kadar onların da göç politikası sıkıydı.

Halil Paşa: Mehmet Hasgüler’e bir soru var, bu nüfus yapısını kabullenme gibi bir durumumuz var mı? Uluslararası hukuk çerçevesinde verilen vatandaşlık belgelerinin geçerliliği var mıdır? Annan Planı kuzeyde oylanırken taşıma nüfusa da oy kullandırılması BM’nin bir zafiyeti mi?

Mehmet Hasgüler: Nüfus meselesi özellikle muhalefet, yani 1990’lı yıllarda önemsememiz gereken 27 Nisan 1992’de Avrupa Konseyi raportörlerinin hazırladığı demografik yapıyla ilgili bir rapor var. Göçmen ve nüfus komitesi adına bunu yapıyor. Burada bir tavsiye kararı var; Kıbrıs’ın kuzeyindeki ve güneyindeki otoritelerle işbirliği yaparak adanın nüfusunun belirlenmesi, bizim şuanda tartışmakta olduğumuz tahmini rakamlar yerine güvenilir verilerin elde edilmesi talimatını vermiş. Aynı zamanda hem Kıbrıs Cumhuriyeti’ne, hem de, KKTC olarak geçmiyor ama kuzeye diye okuyalım yabancıların herkesin kaydının tutulması ve Kıbrıs’a gelen Türkiye vatandaşlarının da Türkiye Büyükelçiliği’nde kayıtlarının tutulması, nerede ikamet ettiğinin tespit edilmesini, TC yurttaşlarının hangilerinin Kıbrıs’ı ziyaret ettiğinin de TC elçiliğinde kayıtlarının tutulmasını öneriyorlar. Nüfus sayımının da uluslararası gözlemciler ile birlikte yapılmasını istiyorlar. Bular tabi gerçekleştirilmedi, dillendirilmedi. Burada uluslararası hukuka göre geçerli olan ateşkes koşulları ise verilen vatandaşlık belgeleri de 1974’te yapılan Cenevre anlaşmasına göre başka bir şey iki toplumun önem derecesi konusunda, buradaki nüfus yapısı 1974’ten sonra günümüze kadar 34 yılda geldiği noktaya baktığımızda Kıbrıs Türkünün otoritesinde bence düşme var ve uluslararası toplumun burada nüfus yapısının bozulmasından ötürü ciddiye alınmama tehlikesi vardır. Çünkü oradaki koşullara göre yapılan anlaşma aşındırılmıştır, ikincisi buradaki Türkiyeli nüfus orijinal Kıbrıs Türklerden daha fazla olduğu için aslında fiili olarak garanti anlaşmasının ikinci paragrafının ikinci maddesinin birinci paragrafına göre de aslında KKTC içerisinde bir taksim gerçekleşmiştir. Bu da Garanti anlaşmasına göre yasaklanmış olduğundan aykırıdır. Annan planından önce BM adına onur kırıcı bir şey, yani bir taraftan Avrupa’da böyle şeyler yayınlanırken, bir tarafta demografik yapının bozulduğu ile ilgili Genel Kurul’da kararlar alınırken, 2004 24 Nisanı’nda buraya gelmiş nüfusun 50 bin kişisi bir şekilde vatandaşmış gibi bu toplumun kendi kaderini tayin hakkında rol oynamıştır. Bu bence gerçekten de BM’nin kendi içindeki problemlerinden bir tanesidir, çünkü Kıbrıs sorunu BM’nin prestij arama, bu sorunu çözerek dünyada örnek oluşturma arayışında biraz namusuna gitmiştir ve yanıltır. Burada yapılan anlaşmaların tümüne baktığımızda Türkiye kökenli vatandaşların oy kullanmaması gerekiyordu, ama burada zaten muhalefeti taşıyan siyasal anlayışlar, mesela 1992 Temmuz’unda Ferdi Sabit Soyer çok şeyler söylüyor bu raporlara giren. Ama bu 2004’te değişti, çünkü orada itiraz siyasaldı, 1990 seçimlerine kızmışlardı herhalde, çünkü 1990 seçimlerinde Türkiye ve Kıbrıs vatandaşlıklarını bir arada ellerinde tutan kişiler iktidara oy veriyorlardı, sonra kendilerine de oy vermeye başladıkları zaman o makul bir şey olmuştur. Dolayısı ile bugün de maalesef böylesi bir siyasal iradesizlikle karşı karşıyayız. Bunun uluslararası hukukta suç teşkil edip etmeyeceği buradaki iradenin kendisini ortaya koymasıyla da alakalı bir şeydir. Ama maalesef çok küçük ve “sen ben bizim oğlan” diyebileceğimiz çevrelerin dışında itiraz koymadığı ve güçlü bir irade ortaya konmadığı için de muallâkta kalacak bir meseledir diye düşünüyorum.

Halil Paşa: Soru Mete Hatay’a 1974’ten sonra kuzey Kıbrıs’a gelen TC vatandaşlarının kimlik bilgileri, nerede yaşadıkları gibi bilgilerin Rum Yönetimi’nce bilindiğini duydum. Bunun doğruluk payı nedir? Rumların bıraktığı toprağın % 54’ünün Türkiye’den getirilen kişilere bırakıldığı bilinmektedir. Bu toprağın bedelini olası bir anlaşma sonrasında kim karşılayacak?

Mete Hatay: Bu bilgilerin bildirilmesine gerek yoktur. Dediğim gibi seçimlerden önce gerek nüfus bilgileri gerek seçmen listeleri CD'ler dâhilinde verildi. O CD'lere bakarak sınır kapılarında kontrol yapıyor Rum polisi. Bu bilgilere bakıyor ve anasının, babasının doğum bilgilerini öğrenip, burada doğan çocukların anne ve babalarının nereli olduğunu tespit ediyorlar. İkinci soruda ise sunulan bir anlaşma vardır, bilemiyorum gelecekte nasıl bir anlaşma gündeme gelecek ama Annan Plan'ına göre oradaki kişiler bu malları bırakmak zorunda kalacaktı ve onlara yapılacak olan alternatif konutlar haricinde başka bir hakkı da olmayacaktı toprak veya evle ilgili. Yani kendileri güney göçmeni değillerse mülkiyet hakları yoktu. Herhangi bir anlaşmada mal ve mülk insan hakları kapsamındadır, orada içindeki kişinin de belirli insan hakları var, yani oradan çıkmak zorunda olan kişiye belli bir konut verilerek o malın sahibine iadesi olacak, ya da o malı sahibi almayacaksa şimdiki kullanıcısı onu satın alabilecek. AKP hükümeti bir ev satın alman için ben sana para veririm diyebilir. Bilemeyeceğim veya Kıbrıslı Türk kurucu devleti verebilir parayı, ne ise olacak olan, buna biz karar vereceğimiz zamanı geldiğinde.

Halil Paşa: Son olarak tüm konuşmacılara ikişer dakikalık bir süre vereceğim. Buna geçmezden önce, Bugün güney Kıbrıs'ta yapılan bir açıklamada Rum tarafında bir kişi dört yıl kalması gereklidir, bilirsiniz daha çok Lefkoşa Surları'ne girdiğinizde Filipinli, Endonezyalı vs. Bugün yapılan açıklamada dört yıl deniyor. Dört yıl sonunda da biz önlem alırız ve onları yurtdışına çıkarırız, çünkü dört yıldan sonra kalırlarsa başımıza bela olurlar. İkametgâh vermek zorundayız ve vatandaş yapmak zorundayız. Ve bu da böyle bir nokta.

Mete Hatay: Son olarak ben bir takım başka konulara da değinmek istiyorum. Mesela 225 bin civarında araç kayıtlı olduğu şeklinde bir haber çıktı Kıbrıs gazetesinde. Bunun 120 bini salon aracıdır. Ve bu araçlar 1974'ten belli kayıtlı olan tüm araçlardır. Yani şu an trafikte 225 bin araç yoktur. 421 bin telefon aboneliği kayıtlı. Güney Kıbrıs nüfusu 750 bin, bir milyon 250 bin telefon abonesi var. Burada mobil bir nüfus yoğunluğundadır. Üniversite öğrencileri geliyor, alıyor kaybediyor, turisti, askeri vs geliyor. Aman daha fazlaydı, daha azdı değil de, bu rakamlar üzerinden nüfus tespiti yapılamaz onu söylemek istiyorum.

Evet, ilk olarak Sn. **Alpay Durduran**'dan başlayarak ikişer dakika konuşma süresi vererek son konuşmaları alıyoruz.

Alpay Durduran: İlk olarak bir şey söylenir, doğru olan budur diye bir cevap gelir başka bir kaynağa dayanarak. İkisi de doğru değildir mesela.

İlk 250 bin civarında motorlu araç, yürüyen motorlu ataçtır. 217 bin diye olan başka bir kaynaktır. Araba dernekleri var ya, bu iki dernek fiyatlar üzerinde yaptıkları kavgalarda ve turizmde yaptıkları kavgalarda, hani turistler gelirler Almanya'da da bir kuruş harcamadan isterler dönmesinler, o turizmi eleştirme sırasında söylendi ve bu söylenirken de etrafta bir sürü ilgili de vardı. Ve buna hiç kimse de itiraz etmedi. Bugün trafiğe bakarsanız herhalde 1975'ten beri hala daha 225 binde. Herhalde bundan fazla araç trafikten düşmüştür. Onun için önümüzdeki gerçeği görüp kabul etmek mecburiyetindeyiz. Yoksa parça parça alırsak, her parçasında bir şeyler bulup itiraz etmek mümkündür. Dünyayı ele alırsan onun içinde de bulursun. Görevin mazeret bulmaksa mazeret bulmak çok kolaydır. İngiltere göçmen kabulünde en bonkör olandır, çeşitli nedenlerle, çünkü İngiltere'de insanlar artık hükümet aramaktadır. İngiltere hükümeti İngiltere'nin hükümeti değil ki. Amerikan hükümeti da Amerika'nın hükümeti değil. Ben miting gördüm Amerika'da, "Nerede bizim hükümetimiz" diye yürüyor insanlar. Çünkü bunlar uluslararası sermayenin hükümetidirler. Dünyaya hükmederler. Kendi memleketlerinde ne olduğu umurlarında değil. Onlar, kendi hükümet mensupları ve üst kademeleri işgal edenler saklanırlar ve okullardan çocuklar tatile çıktıklarında özel muhafız koyarlar tellerin etraflarına işsiz çocuklar gelip da kendilerine bir şey yapmasınlar. Yani memleketi bu hale getirdiler Amerika'da da İngiltere'de de.

Yani onların oranlarına bakarak bir şey söylemek doğru değildir. % 15 ya da % 50 olsun mazeret değildir. Hangi toplum kabul etmiştir, ben 100 isem yabancı 100, 105, 110 olsun? Bunu kim kabul etmiştir?

Mete Hatay: Alpay Bey, yalnız ben daha nüfus gelsin demiyorum. Yanlış anlamayın. 1974'te işbirlikçiler vardı, bunlar Türkiye'den nüfus getirdiler. Kıbrıslılar kendilerini Türk olarak görürlerdi o zaman. Şimdi yeni bir kimlik inşasıyla 1980'lerden sonra daha bir Kıbrıslı olduk. Kimliğimizi bulduk. Ama bu arada yeni işbirlikçiler olmayalım diyorum. Yani yeni yarattığımız kötü burjuva ve sermaye ile işbirlikçi pozisyonunda yeni nüfus taşımayalım buraya. İnşaattan geçilmez etraf. Bütün tekstil sektörü, sanayi bölgesi vesairede yabancı işçi var. Buradaki üretim ilişkilerini sorgulayalım. Biraz kendimize bakalım. Bu konuda biz da biraz işbirlikçiyiz. Yarın durdurulsun hiç getirilmesin, benim hiç itirazım yok. Alt yapı yetmiyor. Bir sürü sosyal maliyeti vardır. Ama bunu sorgularken kendimizi sorgulamalıyız, üretim ilişkilerimizi vs. İşbirlikçi derken

tabii sadece sermaye çevreleri de değil, bizler de katkı da bulunuyoruz bu gelişmeye herkes evine temizlik için bir kadın tutar v.s.

Alpay Durduran: Biz sadece şalvarlı işçiyi konuşmayalım. Bence ondan daha tehlikeli olan Bond çantası ile gelmekte olanlardır.

Halil Paşa: Sn Durduran sadece ucuz iş gücüne değil mafyalaşmaya da bakalım demek istiyor sanırım. Evet, söz sırası Sn. Muharrem Faiz'de.

Muharrem Faiz: Ben Sn. Durduran ile Sn. Hatay arasındaki tartışmayı, yani Mete bu işbirliği konusunda kapitalist sistemin kendi üretim ilişkilerini, bu dinamiklerin nasıl çalıştığını, Türkiye'nin resmi politikasını kitapçığının başına ve sonuna koyarsa daha iyi olur.

Mete Hatay: E var nasıl. Okumadın demek. Vedat Çelik'in itirazını bile koydum, 1975 senesinde BM'ye yazdığı itirazı koydum. Nasıl retçi bir tavırla buraya taşıdıkları nüfusu saklamaya çalıştıklarını kitaba koydum.

Muharrem Faiz: Tamam, şimdi bunlar ayyuka çıkmış aptallıklardır. Bunları yazmak artık kaçınılmaz bir şeydir. Ve bunları yazmak, zaten aşılmış ve dili yenilenmiş bir söylemi ıskalama anlamına gelmektedir. Mesela Sn. Beşiktepe'ye eleştiri yönelttiler işte ekmek sayısından sayı çıkartmaya çalışır diye. Sen kendi yaptığından utanacağına, adam ne yapsın kendi çabasıyla bulmaya çalışıyor. Kitapta da bence önce yapısal olan analizi yapmak gerekir diye düşünüyorum. Diğer aptallıkları yazmak bir şey değil. Ama gerçekten de bu işler araba sayısıyla, ekmek sayısıyla çıkmaz. Mete'nin kitabında da bu yapısal analizin eksikliği var.

Şimdi 178 bin vatandaş dedik, 256 bin kişi içinde yani vatandaş olmayan 80, 90 bin insan var. Bu konuda ısrar edelim. Eğer bu söz konusu yasa geçerse bunların % 75'i daimi ikametgâh alacak, daimi ikametgâh alan bir kişinin vatandaşlığını belli bir yıldan sonra artık engelleyemezsiniz. Yani esas darbe orada vurulacak, bu engellenmelidir. Çünkü 178 binin içerisinde Türkiye kökenliler kalacak olursa o tahammül edilebilir bir rakamdır. Sosyal politikalar geliştirilir, birlikte bir şeyler yapılabilir. Ama şimdi hazırlanan yasa çok tehlikeli içermektedir. Acil olarak gündeme getirip karşı çıkmak lazım.

Halil Paşa: Son olarak Mehmet Hasgüler'e söz veriyorum.

Mehmet Hasgüler: Sanırım bu nüfus meselesini mülkiyet meselesi ile ele almamız daha doğru olabilirdi. Çünkü burada özellikle tehlikeli olan başka bir nokta, kuzeydeki inşaatlaşmada kaç kişinin elinde kuzeydeki mallar toplanıyor. Elbette ki bu nüfus problemini konuşurken çok farklı noktalara değindik ama bence bu da önümüzdeki dönemde önemli bir problem olacak gibi duruyor. Burada kaç kişi zenginleşti, çok büyük araziler kapatılıyor. Ve büyük paralar elde ediliyor. Bir takım gazetelerin sayfalarına yansıyor, Yahudi işadamları ile başbakan, cumhurbaşkanı görüşüyor, bir takım yerler peşkeş çekiliyor. Turizm fiili dönemselsel olarak en yüksek döneminde % 25 doluluk kapasitesine sahip ve hala büyük oteller yapılıyor ve çevre tahrip ediliyor. Bunları bütünlük içerisinde ele alıp karşı çıkmak gerekiyor. Nüfus tabii ki önemli bir problem, ama nüfusun yanında mülkiyet, mülkiyet yanında inşaatlar ve inşaatlardan dolayı sürekli buraya gelen nüfusun istihdam edilmesi, ciddi oranda bir açık var ki geliyor bu insanlar ve bir süre sonra CTP sayesinde vatandaş da olacaklar. Kayıt altına aldıklarına göre, bu yasa İTEM yasasına benzer, İTEM yasasının başka bir şekli aslında kayıt altına almaktır. Kayıt altına aldığına ne olacak, beş yıl sonra ya da altı yıl sonra vatandaş yapacaksın demektir. Dolayısı ile gittikçe işimiz çok zorlaşmakta ve neredeyse önümüzü göremeyecek durumdayız. Cumhurbaşkanı Talat sorunu çözsün diye oraya gönderildi ama o diyor ki ben buradaki vatandaşımı tartışmam. Ama bu toplumun en ilericisinin bile böyle bir yapı ile bir anlaşma yapmasını beklemek doğru değildir. Yani biz havanda su döveceğiz bu görüşmelerde, öyle gösteriyor işaretler. İş başa düşüyor, buradaki sendikalara, sivil toplum örgütlerine ve buna ilişkin kaygı duyan herkese görev düşüyor. Ben büyük kaygı içerisindeyim bu alanda, çünkü ciddi olarak toplumsal mücadele dinamikleri taban kaybetti veya kayma yaşadı. Önümüzdeki süreçte çok zor bir dönem bekliyor bizi, çözümlü de hemen kapının arındaymış gibi göstermeleri, hele de Türkiye'deki duruma da baktığımızda, yani savaş koşullarına, bu kadar sorun içerisinde, bu sorunun bu kadar kolay bir şekilde çözülebileceğini düşünmemek lazım. Her şeyden önce ümit tacirliğini bırakmak ama fiili olarak bu nüfus sorununu çözebilecek öneriler yaratmak gerektiğini düşünüyorum. Hepinize teşekkür ediyorum.

Halil Paşa: Ben de sabrınızdan dolayı herkese teşekkür ediyorum.